

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/103-062/2010.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa

- a dr. Török Tamás ügyvéd és Pintér Zsolt ügyvezető által képviselt **Crystal International Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (Eger),
- a Virág Zoltán ügyvezető által képviselt **Léda Vitál Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (Eger) és
- **Ganyecz Gábor** magánszemély (Tatabánya)

eljárás alá vontak ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tárgyában folytatott versenyfelügyeleti eljárásban – nyilvános tárgyalást követően – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Crystal International Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. és a Léda Vitál Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor kereskedelmi kommunikációikban

- 2010 májusa és 2010 októbere között a Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítőnek betegségek megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó, illetve megtévesztő módon fogyasztó hatást tulajdonítottak, továbbá
- 2010 augusztusa és 2010 októbere között a Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő terméknek betegségek megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó hatást tulajdonítottak, illetve megtévesztő módon a termék egészségre gyakorolt kedvező hatására vonatkozó állításokat tettek, valamint valótlanul azt sugallták, hogy a termék ezüstöt tartalmaz.

Az eljáró versenytanács megállapítja emellett, hogy Ganyecz Gábor fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor a 2010 augusztusa és 2010 októbere között közzétett kereskedelmi kommunikációjában a Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítőnek megtévesztő módon fogyasztó hatást tulajdonított.

A fentiekre tekintettel az eljáró versenytanács a Crystal International Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t a jelen határozat kézhezvételétől számított 15 nap elteltével eltiltja a jogsértő magatartás további folytatásától.

Az eljáró versenytanács kötelezi továbbá a Crystal International Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t 8.000.000 Ft (nyolcmillió forint), a Léda Vitál Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t 100.000 Ft (százezer forint) Ganyecz Gábort pedig 50.000 Ft (ötvenezer forint) összegű bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára kötelesek megfizetni, a közlemény rovatban feltüntetve az eljárás alá vont nevét, a versenyfelügyeleti eljárás számát és a befizetés jogcímét (bírság).

Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás

időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bíróság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszéknek címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni. A Fővárosi Törvényszék a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

Az eljáró versenytanács meghozta továbbá az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács az eljárást a Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítővel kapcsolatos kereskedelmi kommunikációk tekintetében Ganyecz Gáborral szemben megszünteti.

A végzés felülvizsgálatát a kézhezvételétől számított 5 munkanapon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó, vagy ajánlott levélként postára adott jogorvoslati kérelemmel lehet kérni. A kérelmet a Fővárosi Törvényszék nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

I n d o k o l á s

I.

Az eljárás megindításának körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2010. október 11-én Vj/103/2010. számú végzésével versenyfelügyeleti eljárást indított a Crystal International Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Crystal International) és a Cryston Product Élelmiszer Gyártó és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Cryston Product) ellen, mivel észlelte, hogy a Cryston Product által gyártott glabridin tartalmú Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítő kapszulával kapcsolatban a forgalmazó Crystal International több hozzá köthető honlapon (www.flavin.eu, www.flavin7.org, www.flavitamin.hu) valószínűsíthetően valótlanul állítja, hogy az étrend-kiegészítő tablettá fogyasztó hatással rendelkezik („a Glabradin az első Flavonoid, amely fogyasztó hatással rendelkezik!”, „Édesgyökér egyik Flavonoidja a Glabridin, amely a zsigeri zsírokat bontja. Az Édesgyökér önmagában nem fogyaszt, csak az Édesgyökér Flavonoidja a Glabridin! Az Édesgyökér maga vérnyomást növel, viszont az Édesgyökér Flavonoidja csökkenti a vérnyomást.”).

Az ügyindító végzés szerint az eljárás alá vontak a fenti magatartásukkal a közzétett tájékoztatások tekintetében valószínűsíthetően megvalósították a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat, megsértve ezáltal az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését, továbbá megsértették az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éhf.) 10. §-ának (2)-(4) bekezdéseit.

2. A GVH vizsgálata kiterjed a Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítő népszerűsítésére vonatkozó teljes tájékoztatási gyakorlatra, a forgalmazás kezdetétől az ügyindítás napjáig terjedően, mind a gyártó, mind a forgalmazó vállalkozásra.
3. Az eljárást a GVH 2011. január 6-án kelt Vj/103-010/2010. sz. végzésével kiterjesztette a Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő termékkel kapcsolatos tájékoztatásokra, miután észlelte, hogy a vizsgálattal érintett termékről adott tájékoztatáson kívül a Crystal International és a Cryston Product által gyártott és forgalmazott Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő termékről olyan tájékoztatások jelennek meg (pl. fogyasztása a következő betegségek gyógyítása esetén bizonyult hatásosnak: Lyme-kór, tüdőgyulladás, candida; a legtermészetesebb antibiotikum stb.) a Crystal Internationalhoz köthető weboldalon (www.flavin.eu), amelyek kimerítik az Fttv. mellékletének 17. pontjában foglaltakat, megsértve ezáltal az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.
4. Vj/103-010/2010. sz. végzésével továbbá a GVH a kiterjesztett eljárásba ügyfélként bevonta a Léda Vitál Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t (a továbbiakban: Léda Vitál), Ganyecz Gábor magánszemélyt, illetve a Flavin7 Marketing Irodát (a továbbiakban: Marketing Iroda), mivel a versenyfelügyeleti eljárás során észlelte, hogy mind a Slim Flavin 7+, mind a Silver Natur Power étrend-kiegészítő terméket esetlegesen jogsértő módon népszerűsítik a www.flavin.eu, www.flavin7.org, www.flavitamin.hu és a www.ossejt-terapia.hu honlapon, amelyek közül az első hármat Ganyecz Gábor, illetve a Marketing Iroda, a negyediket pedig a Léda Vitál üzemelteti.
5. Az eljárásba a Vj/103-024/2010. sz. végzéssel 2011. április 11-én bevonásra került a Bio Testőr Kft. (a továbbiakban: Bio Testőr) is, tekintettel arra, hogy a GVH az eljárás folyamán észlelte, hogy a www.flavin.eu honlap működtetését a Bio Testőr vette át.
6. Az eljárást a vizsgáló 2011. november 23-án kelt, Vj/103-042/2010. sz. végzésével kiterjesztette annak vizsgálatára, hogy az eljárás alá vontak versenyfelügyeleti eljárás során vizsgált magatartása
  - a Slim Flavin 7+ és a Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítőkkel kapcsolatos egyes egészségmegőrzésre, betegségek megelőzésére, gyógyhatásra vonatkozó állítások tekintetében kimeríti-e az Éhf. 10. §-ának (2)-(4) bekezdéseit, illetve
  - a Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítőre vonatkozó tájékoztatási gyakorlat tekintetében kimeríti-e az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésében – különösen annak ba) és bj) alpontjaiban – foglaltakat.
7. Az eljáró versenytanács (a továbbiakban: Versenytanács) az eljárást 2011. december 15-én kelt Vj/103-045/2010. sz. végzésével a Cryston Product, a Marketing Iroda és a Bio Testőr tekintetében megszüntette, mivel a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénytörés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

II.

Az eljárás alá vontak

Crystal International¹

8. A Crystal International 2008-ban alakult, jelenlegi tevékenységét – nyilatkozata szerint – 2009. július 1. napjával kezdte meg. A társaság természetes alapanyagokból, bérnyújtás keretein belül előállított étrend-kiegészítők és élelmiszerek forgalmazásával foglalkozik. A vállalkozás tulajdonosa egy magánszemély.

---

¹ Vj/103-006/2010. sz. irat

9. Bár a társaságnak jogi értelemben véve nincsen jogelődje, tevékenységét illetően elődjének tekinti a Crystal Institute Kft.-t és a Flavinárium Zrt.-t; ügyfélkörét (regisztrált törzsvásárlóit) a Flavinárium Zrt. jóváhagyásával alakította ki – figyelemmel arra is, hogy ez utóbbi cég üzleti aktivitását befejezte.² Honlapjának tájékoztatása szerint „cégünk, amely egy magyar egri cég, 17 éves múlttal rendelkezik az étrend-kiegészítők és a wellness piac területén. Több mint száz magyar szabadalmat kínál az Ön egészsége és jóléte érdekében.”³
10. Termékeit internetes webáruházán keresztül, e-mailben, telefonon és faxon érkezett megrendelések keretében, illetőleg a társaság által működtetett kiskereskedelmi egységekben forgalmazza. A forgalmazás MLM, azaz multi level marketing (a Crystal International szóhasználatában „törzsvásárlói”) rendszer keretében történik, a taggá váláshoz a Crystal International honlapján (www.flavin7hydrogen.com) kell regisztrálni. 2010 márciusában több tízezer fő regisztrált törzsvásárlót tartott nyilván, akiknek nagyságrendileg a negyede volt aktív.⁴ A Crystal International nyilatkozata szerint nem rendelkezik pontos információkkal a forgalmazókra, viszonteladókra vonatkozóan, mivel ilyen megkülönböztetést nem használ, legfeljebb a megrendelők személyéből (természetes személy vagy vállalkozás), illetve a megrendelések volumenéből tud arra következtetni, hogy kik vásárolnak tőle saját fogyasztás céljából, illetve kik azok, akik termékeit tovább értékesítik.
11. A Crystal International 2009. évi nettó árbevétele 470.453.000 Ft, 2010. évi nettó árbevétele 1.111.818.000 Ft volt. A Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítő értékesítéséből származó árbevétele a 2010. május – október időszakban több tíz millió forint volt, míg a Crystal Silver Natur Power forgalmazásával 2010 júliusa és 2011 februárja között ugyancsak több tíz millió forint árbevételt realizált.
12. A vállalkozás a 2010. évben hirdetés, reklám, propaganda jogcímen 47.756.000 Ft-ot számolt el költségként.⁵ Nyilatkozata szerint a Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítővel kapcsolatos szóróanyagokra és egyéb kommunikációs eszközökre százezres nagyságrendű összeget fordított, míg a Crystal Silver Natur Powerrel kapcsolatban ilyen költsége nem merült fel. Az általa fenntartott www.flavin7hydrogen.com oldal költségét illetően arról nyilatkozott, hogy az termékenként éves szinten bruttó néhány ezer forintot tesz ki.⁶

Léda Vitál⁷

13. A vállalkozást 2009 márciusában alapította két magánszemély a Flavinárium Zrt. termékeivel kapcsolatos marketing tevékenység folytatása céljából, jelenleg a Crystal International termékeivel kapcsolatos marketing tevékenységet végez, a forgalmazó által nyújtott reklámanyagok alapján. A vizsgált Slim Flavin 7+ és Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő termékeket nyilatkozata szerint nem forgalmazza, mindazonáltal magát a Crystal International által működtetett marketing hálózat tagjaként aposztrofálja. Ezzel kapcsolatban előadta, hogy a weboldalára érkező megrendeléseket a Crystal International felé továbbítja, melyeket közvetlenül a Crystal International teljesít a megrendelők felé. Az ilyen megrendelések után – mint „ajánló” / „szponzor” – a Léda Vitál a Crystal Internationaltól jutalékban részesül. A vizsgált termékekből származó 2010. évi jutalékának becsült összege a Slim Flavin 7+ kapszula

---

² Vj/103-021/2010. sz. irat

³ <http://www.flavin7hydrogen.com/page/index.php?o=222>

⁴ Vj/103-021/2010. sz. irat

⁵ Vj/103-043/2010. sz. irat

⁶ Vj/103-021/2010. sz. irat

⁷ Vj/103-014/2010. sz. irat

esetében több százezer forint, a Crystal Silver Natur Power esetében tízezres nagyságrendű volt.⁸

14. A Léda Vitál a www.ossejt-terapia.hu honlapot 2009. március 1. óta üzemelteti. A vizsgált termékeket 2010. május 10. (Slim Flavin 7+), illetve 2010. augusztus 1. (Crystal Silver Natur Power) óta reklámozza a weboldalon.
15. A társaság 2009. évi nettó árbevételének összege 7.299.000 Ft volt, 2010. évi hasonló adata pedig 7.238.000 Ft.⁹
16. A vizsgált termékek népszerűsítésével összefüggésben felmerült költségei a Google AdWords szolgáltatás igénybevételéből (2010-ben a Slim Flavin 7+ esetében százezres nagyságrendben, a Crystal Silver Natur Power esetében ezres nagyságrendben), illetve a honlap fenntartásából (2010-ben összességében milliós nagyságrendben) származtak.¹⁰

Ganyecz Gábor¹¹

17. Ganyecz Gábor nyilatkozata szerint magánszemélyként tag, vásárló a Crystal International MLM rendszerében. Magánszemélyként több honlap üzemeltetésével foglalkozik, melyek a következők: www.flavin.eu, www.flavin7.org, www.flavitamin.hu. A honlapok felállítására 2010 januárjában került sor.
18. A Slim Flavin 7+ és Crystal Silver Natur Power termékeket 2010 novembere és 2010 decembere óta jeleníti meg az általa üzemeltetett honlapokon.
19. Magánszemélyként nettó árbevétellel nem rendelkezik, az MLM rendszerben szerzett, saját vásárlásaiból származó árengedménye 2010-ben több százezer forint volt.

III.

A vizsgált termékek

20. A vizsgált termékek az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) EszCsM rendelet 2. §-ának a) pontja szerinti étrend-kiegészítőnek minősülnek. Az említett törvényhely szerint étrend-kiegészítő a hagyományos étrend kiegészítését szolgáló olyan élelmiszer, amely koncentrált formában tartalmaz tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatással rendelkező anyagokat, egyenként vagy kombináltan; adagolt vagy adagolható formában kerül forgalomba (például kapszula, pasztilla, tableta, port tartalmazó tasak, adagolható por, ampulla, csepegtetős üveg vagy más hasonló por-, illetve folyadékforma, amely alkalmas kis mennyiség adagolására).
21. Az említett rendelet 6. §-ának (2) bekezdése rögzíti, hogy az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.
22. A rendelet 10. §-ának (1) bekezdése szerint az étrend-kiegészítő terméket az első forgalomba hozatalkor a gyártó vagy az importőr köteles bejelenteni az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézetnek (a továbbiakban: OÉTI) az előírt adatok, valamint a címke egyidejű megküldésével. Az OÉTI nyilvántartásában jelenleg több mint kilencezer étrend-kiegészítő szerepel.¹²
23. A termékek fő értékesítési formája a Crystal International honlapjának¹³ tanúsága szerint MLM (multi level marketing) rendszerben épül fel, amellyel kapcsolatban a

---

⁸ Vj/103-023/2010. sz. irat

⁹ Vj/103-043/2010. sz. irat

¹⁰ Vj/103-023/2010. sz. irat

¹¹ Vj/103-015/2010. sz. irat

¹² <http://www.oeti.hu/index.php?m1id=1&m2id=53>

¹³ <http://www.flavin7hydrogen.com/page/index.php?o=222>

következő információk olvashatók a honlapon. „Ez azt jelenti, hogy Önnek lehetősége van csapatban dolgozni. (...) Cégünkhöz csatlakozni 10.000 Ft-ot meghaladó vásárlással van lehetősége. (...) Nem kell mást csinálni, mint egy jól kiépült rendszert ajánlania. (...) csak egy lehetőséget javasolni, ami lehet termék, üzlet, vagy mindkettő. Ami biztos, hogy minden értékesített termék amely Ön és a csapatán keresztül valósul meg 1-43%-ig ajánl visszatérítést. (...) Két alapvető visszatérítés létezik nálunk. Egyik az árengedmény, a másik pedig a jutalék. Annak függvényében, hogy Ön mennyit vásárol egy adott hónapban, 5-20% árengedményre jogosult. Magyarul minden hónapban keletkezik árengedménye, ami a hónap utolsó napjával kerül kiszámításra és amelyet a vásárlást következő hónapban tud levásárolni. Ennek egy feltétele van: legalább 100 forinttal kell többért vásárolni, mint a keletkezett árengedménye. Tehát szinte ingyen jut termékhez, amelyet vagy elfogyaszt, vagy értékesít. Ez pár száz forinttól akár több tízezer forintig terjedhet. Az engedményről Önt az elszámolást [sic] követő hónap 20-ig e-mailben értesítjük. (...) A másik alapvető visszatérítés pedig a jutalék, amely az Ön és csoportja teljesítményét jutalmazza pénzzel, méghozzá nagyon jól, persze ezért dolgozni kell. Cégünk a termékek árait nem csak forintban, hanem bónuszpontban (továbbiakban BP) is feltünteti az egyszerűbb számolás érdekében. 1 BP~295 HUF. Ahhoz, hogy Ön jutalékot kaphasson legalább saját 100 BP-tal kell rendelkeznie. Fontos itt megjegyezni, hogy a levásárolt árengedménynek is van bónuszpontja! Annak függvényében, hogy Ön mennyi BP értékű terméket értékesített egy adott hónapban, a cég 6 különböző jutaléksávba osztja be a kifizethető jutalékát.”

Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítő kapszula

24. A Slim Flavin 7+ kapszulát az OÉTI 7069/2010. számon, 2010. június 14-én vette étrend-kiegészítőként nyilvántartásba.¹⁴ A termék megnevezése a Crystal International bejelentése (notifikációja) alapján: „Slim Flavin 7+ kapszula – Polifenol tartalmú étrend-kiegészítő készítmény glabridin tartalommal”. A termék összetevői (csökkenő mennyiségi sorrendben): zselatin, Garcinia cambogia kivonat, szőlő mag-héj liofilizált őrlemény, szeder mag-héj liofilizált őrlemény, cseresznye héj liofilizált őrlemény, feketebizli mag-héj liofilizált őrlemény, pirosbuzsi mag-héj liofilizált őrlemény, édesgyökér-kivonat, szilva héj liofilizált őrlemény, almahéj liofilizált őrlemény.
25. Az OÉTI által a notifikációról, nyilvántartásba-vételről kiadott igazolás szerint az OÉTI „felhív[ta] a figyelmet, hogy a termék címkéjén feltüntetett általános tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások az 1924/2006/EK rendelet 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadását követően, csak azzal összhangban használhatók.” Az OÉTI jelezte továbbá, hogy „a nyilvántartásba vétel nem gyártási, illetve forgalomba hozatali engedély, továbbá nem tanúsítja a termék és a jelölés / címke megfelelőségét.”
26. A Crystal International a Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítő kapszulát 2010. május 15. óta forgalmazza. A 100 db kapszulát tartalmazó kiszerelés nettó egységára 7.920 Ft (bruttó 9.900 Ft).

Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő folyadék

27. A Crystal Silver Natur Power folyadékot az OÉTI 7213/2010. számon, 2010. július 12-én vette étrend-kiegészítőként nyilvántartásba.¹⁵ A termék megnevezése a Crystal International bejelentése (notifikációja) alapján: „Crystal Silver Natur Power – Étrend-kiegészítő grapefruitmag-kivonattal”. A termék összetevői (csökkenő mennyiségi sorrendben): szűrt, rezerv-ozmózissal tisztított víz és grapefruitmag-kivonat.

¹⁴ Vj/103-006/2010. sz. irat 3. sz. melléklete

¹⁵ Vj/103-021/2010. sz. irat 7. sz. melléklete

28. Az OÉTI által a notifikációról, nyilvántartásba-vételről kiadott igazolás szerint az OÉTI „felhív[ta] a figyelmet, hogy a nyilvántartásba vétel nem gyártási, illetve forgalomba hozatali engedély, továbbá nem tanúsítja a termék és a jelölés / címke megfelelőségét.”
29. A Crystal International a Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő folyadékot 2010. július 17. óta forgalmazza. A termék 20 ml-es, 200 ml-es és 500 ml-es kiszerelésben kapható, melyek nettó egységára rendre 240 Ft, 760 Ft és 1.640 Ft (bruttó 300 Ft, 950 Ft és 2.050 Ft) dobozonként.

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

30. Az eljárás alá vontak által a vizsgált termékek kapcsán alkalmazott, az ügyindító, illetve a kiterjesztő végzésben meghatározott fogyasztó, illetve gyógyhatásra, betegségek megelőzésére, kezelésére, a termékek összetételére vonatkozó állítások az egyes kommunikációs eszközökön az alábbiak szerint jelentek meg:

Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítő kapszula

Crystal International

31. A termék címkéjén a következő információk szerepelnek:

„Slim FLAVIN 7+
GLABRIDIN
Dietary supplement
Étrend-kiegészítő
100db caps

Slim Flavin 7+ kapszula

Polifenol tartalmú étrend-kiegészítő készítmény glabridin tartalommal

Nettó tömeg: 50 g (100X500 mg)

Forgalmazó: Crystal International Kft., 3300 Eger, Leányka u. 3.

Az ajánlott napi mennyiséget ne lépje túl! Étrend kiegészítő nem helyettesíti a vegyes étrendet és az egészséges életmódot.

Kisgyermekektől elzárva tartandó. Tárolás száraz, hűvös helyen.

Minőségét megőrzi: (év, hónap, nap)

Hatóanyagai hozzájárulhatnak a testtömeg-csökkentő étrend eredményességéhez.

Összetevők: zselatin, Garcinia Cambogia (95% HCA), szőlő mag-héj, szeder mag-héj, cseresznyehéj, ribizli mag-héj, liofilizált örlemény, Glabridin (édesgyökér extrakt 40%), szilvahéj, almahéj liofilizált örlemény.

Hatóanyag az ajánlott napi bevitelben:		
	1 kapszula	3 kapszula
Garcinia Cambogia (95% HCA)	76 mg	228 mg
Glabridin (édesgyökér extrakt 40%)	3 mg	9 mg
Össz polifenol	15 mg	45 mg

Felhasználási javaslat: 3 x 1 kapszula / nap, valamint igény és szükség szerint max. 3 x 2 kapszula / nap. Bő vízzel lenyelni.”

A termék dobozán a címkén szereplő információkon túl az alábbiak szerepelnek:

„Slim FLAVIN 7+

Növényi flavonoidok szinergista hatású komplexe.

A Glabridin az édesgyökér hatóanyaga és a Garcinia Cambogia kivonata hozzájárulhatnak a testtömeg-csökkentő étrend eredményességéhez.

Megfelelő étrend és testmozgás biztosításával segít az egészséges testzsír összetétel fenntartásában.”

32. A Crystal International a Slim Flavin 7+ kapszula népszerűsítését az alábbi marketingkommunikációs eszközök révén végezte:¹⁶

¹⁶ Vj/103-006/2010. sz. irat

- a. saját honlap (www.flavin7hydrogen.com),
  - b. rollap, amely a társaság rendezvényein az előadás alatt került kihelyezésre szemléltető eszközként,
  - c. rendezvényeken tartott előadás (2010. május 7. Balatonfüred és 2010. június 11. Eger), ahol a Slim Flavin 7+ termék neve nem hangzott el, csak két fontosabb összetevőjét, a garcinia cambogiát és a glabridint mutatta be,
  - d. kétoldalas A3 méretű szórólap, amelyből több száz darab készült, és a társaság egri rendezvényén került szétosztásra, illetve a megmaradt példányokat ezt követően a futárszolgálat által kézbesített csomagokban helyezték el (a csatolt példányon a 2010. június 11-i dátum szerepel),
  - e. egyoldalas A3 méretű szórólap, amelyből ezres nagyságrendű példányszám készült (az adatszolgáltatás időpontjában több száz darab volt még készleten), és 2010. július 3-án került elhelyezésre patikákban és bioboltokban az ország egész területén,
  - f. A4 méretű, „hajtogatós” szórólap, melyből szintén ezres nagyságrendű példányszám készült (az adatszolgáltatás időpontjában több száz darab volt még készleten), és amelynek megjelenési ideje 2010. június 14., melyet követően a társaság rendezvényein volt elérhető az érdeklődők számára.
33. Az előző pontban említett eszközökön a vizsgált fogyasztó hatással kapcsolatos állítások az alábbi formában jelentek meg:
- a. a Crystal International saját honlapján fogyasztó hatással kapcsolatos információ nem szerepelt, csak a termék képe, az összetevők felsorolása, az ajánlott napi bevételben található hatóanyagok mennyisége és a felhasználási javaslat került feltüntetésre;
  - b. a rollap útján nyújtott kereskedelmi kommunikáció tartalma az eljárás során nem vált ismertté;
  - c. az említett rendezvényeken tartott előadásokon a Crystal International nyilatkozata szerint az eljárás tárgyát képező termék alkotó-elemeiről (garcinia cambogia és glabridin), valamint a fogyasztói társadalomról szóló információk hangzottak el, az előadások anyaga azonban az eljárás során nem vált ismertté, csak egy PowerPoint diasort csatolt a Crystal International,¹⁷ mely a glabridin jellemzőit, illetve egy 103 személy részvételével végzett felmérés eredményeit mutatja be (hatásossági, biztonságossági, túladagolás vizsgálat) egyetlen dián összefoglalva, a forrás megjelölése nélkül;
  - d. a kétoldalas szórólap első oldalán a vizsgált Slim Flavin 7+ kapszula (és egy másik, a jelen eljárással nem érintett termék, a Flavin 7 hydroenergy) dobozának képe mellett – többek között – az alábbi információk szerepelnek:

„Flavin 7 – Glabridin – Génexpressziós vizsgálattal igazolt testsír csökkentő hatás
 A Glabridin az egyedüli fogyasztó hatású flavonoid!
 A glabridin a zsíryanycsere lebontó folyamatainak erősítésével képes a testüregben található, ún. zsigeri zsírok lebontására.
 A zsigeri zsírok a belső szerveken találhatóak és a testünk leggyorsabban elérhető, zsírban tárolt energiáját jelentik. Túlzott felszaporodásuk azonban a legtöbb életmóddal, táplálkozással összefüggő betegségünk kialakulásának oka.
 A zsigeri zsír csökkentésével mobilizálódnak a bőr alatti zsírraktárak zsírjai is, azaz a hasi zsírpárnák fogyása következik be.
 A glabridin tartós fogyasztása a testtömeg-index kedvező alakulásával, valamint az élettani paraméterek javulásával jár, mindez kutatásokkal alátámasztott tény!
 Röntgen vizsgálattal fedezték fel, hogy a glabridin a testsúlycsökkentő hatását a májban történő zsírsav-előállítás csökkentése és a zsírsavak fokozott lebontása útján fejt ki.

¹⁷ Vj/103-021/2010. sz. irat 3. sz. melléklete

A vizsgálatok azt is kimutatták, hogy a glabridin biztonságos élelmiszer összetevő.

Miért a glabridin?

- Mert Önnél hasi elhízás tapasztalható...
- Mert Önnek magas vérzsír értékeket mértek...
- Mert Önnek emelkedettek a vércukorértékei...
- Mert Önnél a magas vérnyomás betegség kockázata fennáll...
- Mert Ön szeretne hosszan, egészségesen élni...

www.flavin7hydrogen.com”

a szórólap második oldalán a fogyasztói társadalommal kapcsolatos, általános jellegű információk olvashatók;

- e. az egyoldalas szórólap a vizsgált termék képe mellett a következő szöveget tartalmazta:

„Slim Flavin 7

A Glabridin zsigeri zsírcsökkentő hatását a legújabb tudományos vizsgálatok igazolják!

A Glabridin az egyedüli fogyasztó hatású flavonoid!

Erősítheti a test zsíryanycsere lebontó folyamatait.

A glabridin tartós fogyasztása a testtömeg-index kedvező alakulásával járhat, a tudományos kutatási eredmények alapján.

Testzsír csökkentő hatás érhető el a máj zsírszintézis csökkentése által.

A benne lévő flavonoidok antioxidáns hatásúak.

Testzsír csökkentő hatóanyaggal.”

- f. a hajtogatós szórólap első oldalán és belső oldalain a termék képen és a Crystal International honlapjának címén túl az alábbi tájékoztatások láthatók:

„A Glabridin az egyedüli fogyasztó hatású flavonoid

Slim Flavin 7

Testzsír csökkentő hatóanyaggal

A Glabridin zsigeri zsírcsökkentő hatását a legújabb tudományos vizsgálatok igazolják.

Erősítheti a test zsíryanycsere folyamatait.

A glabridin tartós fogyasztása a testtömeg-index kedvező alakulásával járhat, tudományos kutatási eredmények alapján.

Testzsír csökkentő hatás érhető el a máj zsírszintézis csökkentése által.

A benne lévő flavonoidok antioxidáns hatásúak.

Az édesgyökér hatóanyaga a Glabridin nevű flavonoid, amely biztosítja a zsírsavak lebontását. Megfelelő étrend és testmozgás biztosításával segíthet az egészséges testzsír összetétel fenntartásában.

Az édesgyökér alkoholos kivonatának gyógyászati hatásait már többen is leírták, korábbi kutatásokban pl.: koleszterint csökkentő, anti-oxidatív, anti-Helicobacter pilory, vesefertőtlenítő, stb.

Hogyan működik?

A testanyagsere lebontó folyamatainak erősítésével képes lehet a testüregben található, ún. zsigeri zsírok csökkentésére. A zsigeri zsírok a belső szerveken találhatóak és a testünk leggyorsabban elérhető, zsírban tárolt energiáját jelentik. Túlzott felszaporodásuk azonban a legtöbb életmóddal, táplálkozással összefüggő betegségünk kialakulásának oka. A zsigeri zsír csökkentésével mobilizálódnak a bőr alatti zsírraktárak zsírjai is, azaz a hasi zsírpárnák fogyása következik be.

A glabridin tartós fogyasztása a testtömeg-index kedvező alakulásával, valamint az élettani paraméterek javulásával járhat, mindez kutatásokkal alátámasztott tény!

A glabridin testsúlycsökkentő hatását a májban történő zsírsav-előállítás csökkentése és a zsírsavak fokozott elégetése útján fejt ki.

A vizsgálatok azt is kimutatták, hogy az édesgyökér és extraktumai biztonságos élelmiszer összetevők.”

a szórólap további (külső) oldalain a flavonoidokról és azok antioxidáns hatásáról szóló általános jellegű információk szerepelnek.

34. A Léda Vitál beadványából¹⁸ ismert továbbá, hogy a Crystal International további szórólapokat is alkalmazhatott a Slim Flavin 7+ népszerűsítésére. A csatolt másolati példányon a forgalmazás megkezdését megelőző, 2010.05.07-i dátum szerepel, és a termék fotóján kívül az alábbi információk láthatók:

¹⁸ Vj/103-014/2010. sz. irat 5/a. sz. melléklete

„A Glabridin az egyedüli fogyasztható hatású flavonoid!

Slim Flavin 7+ kapszula

Polifenol tartalmú étrend-kiegészítő készítmény glabridin tartalommal.

Az édesgyökér hatóanyaga a Glabridin nevű flavonoid, amely biztosítja az optimális zsírsavanyagcserét, támogatja a zsírsavak lebontását. Megfelelő étrend és testmozgás biztosításával segít az egészséges testzsír összetétel fenntartásában.

Slim Flavin 7+ kapszula

Összetevők: zselatin, glabridin (édesgyökér extrakt), szőlő mag-héj liofilizált örlemény, szeder mag-héj liofilizált örlemény, cseresznyehéj liofilizált örlemény, ribizli mag-héj liofilizált örlemény, bodza héj liofilizált örlemény, szilva héj liofilizált örlemény, almahéj liofilizált örlemény.

Felhasználási javaslat: 3 x 1 kapszula / nap, valamint igény és szükség szerint max. 3 x 2 kapszula / nap. Bő vízzel lenyelni.

Az édesgyökér alkoholos kivonatának gyógyászati hatásait már többen is leírták, korábbi kutatásokban pl.: koleszterint csökkentő, anti-oxidatív, anti-Helicobacter pilory, vesefertőtlenítő, stb.

A glabridin zsigeri zsírcsökkentő hatását a legújabb tudományos vizsgálatok igazolják!

A zsírsavanyagcseré lebontó folyamatainak erősítésével képes a testüregben található, ún. zsigeri zsírok elégetésére. A zsigeri zsírok a belső szerveken találhatóak és a testünk leggyorsabban elérhető, zsírban tárolt energiáját jelentik. Túlzott felszaporodásuk azonban a legtöbb életmóddal, táplálkozással összefüggő betegségeink kialakulásának oka. A zsigeri zsír csökkentésével mobilizálódnak a bőr alatti zsírraktárak zsírjai is, azaz a hasi zsírpárnák fogyása következik be.

A glabridin tartós fogyasztása a testtömeg-index kedvező alakulásával, valamint az élettani paraméterek javulásával jár, mindez kutatásokkal alátámasztott tény!

Röntgen vizsgálattal jöttek rá, hogy a glabridin a testsúlycsökkentő hatását a májban történő zsírsav-előállítás csökkentése és a zsírsavak fokozott elégetése útján fejt ki.

A vizsgálatok azt is kimutatták, hogy az édesgyökér és extraktumai biztonságos élelmiszer összetevők.

A glabridin erejével!

www.flavin7hydrogen.com”

A szórólap alkalmazásának körülményei az eljárás folyamán nem váltak ismertté, elektronikus változata azonban a Léda Vitál nyilatkozata szerint a Crystal International hivatalos weboldalán is elérhető (véltetően a regisztrált tagoknak fenntartott aloldalakon).

Léda Vitál

35. A Léda Vitál előadása¹⁹ szerint a vizsgált termékek reklámozását illetően a Google Ireland Ltd-vel áll kapcsolatban, amelynek keretében on-line AdWords szolgáltatást vett igénybe. Az ilyen típusú hirdetések a Google AdWords tájékoztatója²⁰ szerint kulcsszavakra fókuszálnak, és a Google oldalain jelennek meg jobb oldalon azokban az esetekben, mikor az internet-felhasználó a hirdető által megadott keresőszavak szerinti keresést folytat. A keresőt a hirdetés átirányítja a hirdetést kihelyező oldalára, a hirdető azonban csak az átkattintások után fizet.

36. A terméket továbbá saját honlapján, a www.ossejt-terapia.hu oldalon népszerűsítette az alábbi tartalommal:²¹

„Slim Flavin7+ kapszula – Édesgyökér kivonat (Glabridin)

A Glabridin az első Flavonoid, amely fogyasztható hatással rendelkezik!

Az édesgyökér hatóanyaga a Glabridin nevű flavonoid, amely biztosítja az optimális zsírsavanyagcserét, támogatja a zsírsavak lebontását. Megfelelő étrend és testmozgás biztosításával segít az egészséges testzsír összetétel fenntartásában.

Az édesgyökér alkoholos kivonatának gyógyászati hatásait már többen is leírták, korábbi kutatásokban pl.: koleszterinszint csökkentő, anti-oxidatív, anti-Helicobacter pilory, vese-fertőtlenítő, stb.

A glabridin zsigeri zsír-csökkentő hatását a legújabb tudományos vizsgálatok igazolják!

A zsírsavanyagcseré lebontó folyamatainak erősítésével képes a testüregben található, ún. zsigeri zsírok elégetésére. A zsigeri zsírok a belső szerveken találhatóak és a testünk leggyorsabban elérhető, zsírban tárolt energiáját jelentik.

¹⁹ Vj/103-014/2010. sz. irat

²⁰ <https://accounts.google.com/ServiceLogin?service=adwords&hl=hu&ltmpl=adwords&passive=true&ifrf=false&alwf=true&continue=https://adwords.google.com/um/gaiaauth?apt%3DNone&sourceid=awo&subid=hu-hu-ha-bk&medium=ha&term=%2Bgoogle+%2Bbadwords>

²¹ Vj/103-009/2010. sz. irat

Túlzott felszaporodásuk azonban a legtöbb életmóddal, táplálkozással összefüggő betegségünk kialakulásának oka. A zsigeri zsír csökkentésével mobilizálódnak a bőr alatti zsírraktárak zsírjai is, azaz a hasi zsírpárnák fogyása következik be.

A glabridin tartós fogyasztása a testtömeg-index kedvező alakulásával, valamint az élettani paraméterek javulásával jár, mindez kutatásokkal alátámasztott tény!

Röntgen vizsgálattal jöttek rá, hogy a glabridin a testsúlycsökkentő hatását a májban történő zsírsav-előállítás csökkentése és a zsírsavak fokozott elégetése útján fejt ki.

A vizsgálatok azt is kimutatták, hogy az édesgyökér és extraktumai biztonságos élelmiszer összetevők.

Az édesgyökér hatóanyagai:

- A gyökér glicirrhizint, flavonoidokat, kumarinokat, szterolokat és cukrot tartalmaz.
- A Glabridin, az édesgyökér legnagyobb polifenolos flavonoidja.

Hatásai:

- A Glabridin gyulladás ellenes, antimikrobális és érrendszer védő tulajdonságú.
- A Glabridin az egyedüli, tudományosan igazolt fogyasztható hatású flavonoid. Japán kutatók több mint 100 emberen végeztek hatékonysági és biztonságossági vizsgálatot a Glabridinnel kapcsolatban. A több hónapig tartó tudományos kísérlet igazolta, hogy a glabridin testzsír- és koleszterin-csökkentő hatású, fogyasztása pedig teljesen biztonságos.

Génszintű zsírcsökkentés = Slim Flavin7 (Gombos Edina koplalás nélküli géndiétája.)

Gombos Edina fogyása:

Miért a Glabridin?

- Mert Ön egészségesen szeretne megszabadulni kilóitól.
- Mert Önnél hasi elhízás tapasztalható.
- Mert Önnek magas a vérzsír értékeket mérték.
- Mert Önnek emelkedettek a vércukorértékei.
- Mert Önnek magas vérnyomás betegség kockázata fennáll.
- Mert Ön szeretne hosszan, egészségesen élni...

Ha egy is igaz Önre nézve a felsoroltak közül, alapos indoka van arra, hogy a Glabridint válassza!

Összetevők:

Glabridin (édesgyökér extrakt), szőlő mag-héj liofilizált örlemény, szeder mag-héj liofilizált örlemény, cseresznyehéj liofilizált örlemény, ribizli mag-héj liofilizált örlemény, bodzahéj liofilizált örlemény, szilvahéj liofilizált örlemény, almahéj liofilizált örlemény.

A kapszula borítása: zselatin.

A kapszula széthúzható és a benne lévő tartalom anélkül is elfogyasztható.

Hatóanyag az ajánlott napi bevitelben:		
	1 kapszula	3 kapszula
Össz polifenol	15 mg	45 mg
Glabridin	3 mg	9 mg

Felhasználási javaslat:

3x1 kapszula / nap, valamint igény és szükség szerint 3x2 kapszula / nap.

Bő vízzel lenyelni.”

Ganyecz Gábor

37. A Ganyecz Gábor által üzemeltetett honlapok közül csak a www.flavin7.org oldal vizsgált időszaki tartalma vált ismertté,²² amelyen az alábbi tájékoztatások jelentek meg a termékkel kapcsolatban.

„Slim Flavin 7+ kapszula 100 db – Édesgyökér kivonat – Glabridin

Cikkszám: 753 / Bónuszpont: 30

A Glabridin az első Flavonoid, amely fogyasztó hatással rendelkezik! Az édesgyökér hatóanyaga a Glabridin nevű flavonoid, amely biztosítja az optimális zsíryanagcserét, támogatja a zsírsavak lebontását. Megfelelő étrend és testmozgás biztosításával segít az egészséges testzsír összetétel fenntartásában.

Tovább a termékhez.

9900 Ft.”

A szöveg mellett balra a termék képe, jobb oldalt pedig egy „Gombos Edina koplalás nélküli diétája” felirattal és a TV2 emblémájával ellátott kép látható, amely egy video lejátszását indítja el.

„Slim Flavin 7+ kapszula 100 db – Édesgyökér kivonat – Glabridin

Egységár (darab): 9900 Ft.

Slim Flavin 7+ kapszula. A Glabridin az első Flavonoid, amely fogyasztó hatással rendelkezik!

Gombos Edina a Mokka-ban mondja el, hogyan fogy! [Beágyazott kisfilm, amely jelenleg is megtalálható a Bio Testőr által üzemeltetett www.flavin.eu honlapon. A video az édesgyökér-kivonat fogyasztó

²² Vj/103-009/2010. sz. irat – 2010. augusztus 25-i állapot

hatásáról szól, amely szerint az említett gyógynövény „a hízásra hajlamosító gént ki tudja kapcsolni”, „leolvasztja a zsírt” / felesleges kilókat a nemkívánatos helyekről, külön fogyókúra, sportolás nélkül „2 kiló garantált havi szinten.” A filmben a termék neve nem hangzik el.]

Édesgyökér a Tények műsorában! [Beágyazott kisfilm a TV2 Napló Extra c. műsorából, amely jelenleg is megtalálható a Bio Testőr által üzemeltetett www.flavin.eu honlapon. A videóban az édesgyökér kapcsán megszólal Gombos Edina műsorvezető és férje; Szabó László, a szerrel kapcsolatos kutatások vezetője; dr. Jekő József kémikus, főiskolai tanár; dr. Gajdács Ágnes, belgyógyász; dr. Nagy Zsolt genetikai szakértő; Schmidt Judit, táplálkozási szakértő, dietetikus.]

Édesgyökér az M1 műsorában! [Beágyazott kisfilm, amely jelenleg is megtalálható a Bio Testőr által üzemeltetett www.flavin.eu honlapon. A filmben beszélgetés hangzik el Szabó Lászlóval és dr. Jekő Józseffel az édesgyökér-kivonat fogyasztó hatásáról, amely szerint az említett flavonoid gátolja a zsírok / zsírsav szintézisét, miáltal csökkenti a szervezet belső zsírosodását. A mozgás a bőr, bőr alatti zsírközi állományból fogyaszt, pedig ennél sokkal fontosabb a zsigeri zsírok csökkentése, melyek számos egészségügyi paramétert befolyásolnak, így pl. az összes koleszterin szintjét. A kisfilmben a termék neve nem hangzik el, csak az, hogy étrend-kiegészítőként van forgalomban. Hivatkozás történik japán kutatók 10-12 évvel ezelőtti kutatási eredményeire.]

Mire is jó a Glabridin?

A Glabridin az első fogyasztó Flavonoid!

Szabó László kutató előadása az édesgyökér kivonatról! [Beágyazott kisfilm, amely jelenleg is megtalálható a Bio Testőr által üzemeltetett www.flavin.eu honlapon. A videóban az előadó mellett a termék (részleges) képe látható kivetítve. Az előadás a Flavin 7 fogyasztásával kapcsolatban kiemeli egy új, glabridin nevű flavonoid zsírtömeg-csökkentő, koleszterinszint-csökkentő hatását.]”

A tájékoztatások forrásaként Ganyecz Gábor a következő honlapokat jelölte meg: www.meregtelenites-lugositas.com, www.nepgyogyaszat.hu, www.nlcafe.hu, <http://jegeskave.hu>, <http://vagyfokozas.hu>.

Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő folyadék

Crystal International

38. A termék címkéjén a következő információk szerepelnek:

„VitaCrystal Research
Crystal Silver Natur Power
Étrend-kiegészítő grapefruitmag-kivonattal
Minőségét megőrzi: (nap, hó, év)

Javasolt fogyasztás: 20-50 ml / nap

Tápanyagtartalom a napi ajánlott mennyiségben	20 ml	50 ml
Polifenol	42,5 mg	106,25 mg
Citrus bioflavonoidok	19 mg	47,5 mg

Az ajánlott napi mennyiséget ne lépje túl!

Az étrend kiegészítő nem helyettesíti a kiegyensúlyozott vegyes étrendet és az egészséges életmódot.

Összetevők: Szűrt, reverse osmosissal tisztított víz, Grapefruitmag-kivonat

Tárolás: száraz, hűvös, fénytől védett helyen. Kisgyermekektől elzárva tartandó.

Forgalmazó: Crystal International Kft., 3300 Eger, Leányka u. 3.”

A termék dobozán a címkén szereplő információkon túl az alábbiak szerepelnek:

„Crystal Silver Natur Power
Ezüstözött aktív szén töltettel ellátott vízkezelő berendezésen szűrt, reverse osmosissal tisztított víz, grapefruitmag-kivonattal.”

39. A Crystal International a Crystal Silver Natur Power terméket nyilatkozata szerint semmilyen formában nem népszerűsítette.²³ A www.flavin7hydrogen.com oldalon az alábbi információk olvashatók a termékkel kapcsolatban:

„Összetevők: szűrt, reverse osmosissal tisztított víz, grapefruitmag kivonat.

Összetételi jellemzők:

PPM kontroll alapján 20-25 ppm.

Javasolt fogyasztás: 20-50 ml / nap.

²³ Vj/103-021/2010. sz. irat

Az ajánlott napi mennyiséget ne lépje túl.

Étrend-kiegészítő nem helyettesíti a kiegyensúlyozott vegyes étrendet és az egészséges életmódot.”

Tápanyagtartalom a napi ajánlott mennyiségben		
	20 ml	50 ml
Polifenol	42,5 mg	106,25 mg
Citrus bioflavonoidok	19 mg	47,5 mg

40. A Léda Vitál beadványából²⁴ ismert ugyanakkor, hogy a Crystal International előadások keretében népszerűsítette a Crystal Silver Natur Power terméket. Ennek alátámasztására a Léda Vitál csatolta egy PowerPoint-előadás kinyomtatott diáit, amelyen az alábbi információk szerepelnek az ezüstrrel kapcsolatban:

„Az ezüst, mint természetes antibiotikum

Paracelsus, az orvosi vegytan, a jatrokémia megalapítója több hatékony gyógyszert állított elő fémek ásványokból, többek között aranyból és ezüstről. Gyógyíthatatlannak tartott betegeivel fémeket szedtetett, és módszerével igen nagy sikereket ért el.

Régóta ismert és alkalmazott anyag

- Az ezüst nyomelem, a növények, az állatok és az ember számára egyaránt.

- Már az ókori görögök és a rómaiak is hasznosították az ezüst jótékony hatásait. Itáliaiak az ezüst edényekben jóval hosszabb ideig frissek maradtak.

- Az amerikai telepesek ezüstdollárt tettek a tejbe, így az hosszú ideig nem savanyodott meg.

- Az I. Világháborúban ezüst vegyületeket sebfertőzés ellen → míg meg nem jelentek az antibiotikumok.

- 1884-ben egy német szülésorvos C.S.F. Crede bemutatta az 1%-os ezüst-nitrátot, mint szemcseppet, talán ez volt az első tudományos dokumentáció az ezüst orvosi felhasználására.

- Az ezüst szulfadiazin krém, súlyos égési sérülések-nél használtak és használnak antibakteriális kezelésként

NANO EZÜST A HÁZTARTÁSBAN!!!

Az ezüst nanorészecskék, az egyik leggyorsabban fejlődő ágazat a nanotechnológia iparban, főként erős antimikrobiális hatásának köszönhető.

Gyógyászati téren:

Pl.: kötszerek, sebészeti műszerek, csont protézisek, melyek be vannak vonva nanoezüsttel.

A mindennapi életben:

Pl.: mosóporok, víztisztítók, falfestékek. Mosógépekben és csővezetékben is található nanoezüst.

A LEGERŐSEBB, LEGBIZTONSÁGOSABB, LEGSZÉLESEBB KÖRBE ALKALMAZHATÓ ANTIBIOTIKUM.

Antibakteriális hatás

- A Science Digest magazin (1978/03.) közlése szerint egy vizsgálatban kb. 650-féle mikroorganizmus közül a nano méretű ezüst-colloid a kémcsőben kb. 6 percen belül minden kórokozót elpusztít.

- Az ezüst a baktériumokba, gombákba és parazitákba kerülve gátolja a tiol-csoportot (SH) tartalmazó enzim működését, így azok elpusztulnak. Egy antibiotikum legjobb esetben is csak feltűnő organizmust képes pusztítani!

- A vastagbélben lévő hasznos baktériumokat nem károsítja, hiszen legkésőbb a vékonybélben felszívódik.

A baktériumölő mechanizmusban lényeges lehet az ezüst nanorészecskék membránhoz való kapcsolódása és bekerülése a sejtbe.

- Az ezüst nagy affinitást mutat foszfor és kén vegyületekkel való reakcióra.

- A baktérium sejtfala sok kén tartalmú fehérjét tartalmaz; ezek kedvező helyek lehetnek az ezüst nanorészecskék kapcsolódásához.

- A sejtben belül is található kén tartalmú fehérjéket, valamint foszfor tartalmú vegyületeket is, mint pl. a DNS.

- A baktérium membránjának szerkezetében történő változás, valamint sérülése okozhatja azt, hogy az ezüst nanorészecskék reakcióba lépnek a DNS-sel. Ez hatással bír a baktérium folyamataira, mint pl. a légző folyamat vagy a sejt osztódás, végül a sejt halálához vezetett

Agáron növesztett baktérium telepek különböző Ag nanorészecske koncentráció mellett [képek]

HAADFSTEM felvételek, melyek az ezüst nanorészecskék és a baktériumok közötti interakciókat mutatják [képek]

STEM (scanning transmission electron microscopy) felvételek E.coli mintáról [képek]

Immunerősítés

- Későbbi orvosi kutatások fényt derítettek immunrendszerünk és az ezüst szoros kapcsolatára.

- Az immunrendszer hanyatlása összefüggésbe hozható a test ezüsthányával.

²⁴ Vj/103-014/2010. sz. irat 5/b. sz. melléklete

- Elősegíti a bőr és más finomszövetek újraképződését, ráadásul sterilen is tartja azokat. Az USA-ban a sebészeti és az égéskezelő klinikák 70%-ánál alkalmaznak ezüstöt.

Mi az ezüst colloid?

- Az ezüst colloid egy elektro-gatvanikus eljárás eredményeképpen jön létre, amelynek során szubmikroszkópikus ezüstrészecskéket egy nagyobb darab 99,9999-s igen nagy tisztaságú ezüsből vízben oldanak.

- A részecskéket szuszpenzióban tartja az atomok enyhe elektromos töltése.

- Apró, nano méretű részecskék formájában az ezüst könnyebben hatol be a szervezetbe, a vérpályába.

Mi a nano ezüst?

- A milliméter 1 milliomod része méretű, nagyon finom részecskékből álló teljesen homogén oldat. Az ezüstöt megtisztított vízben oldják fel.

- Fertőtlenítő és betegségmegelőző hatása mellett alkalmas gyógyulás elősegítésére.

- Egyetlen ismert kórokozó organizmus sem képes megélni, ha az ezüst kolloid akár csak apró nyomokban is jelen van a szervezetben.

Néhány betegség, amelyeknél eredménnyel járt az ezüst alkalmazása

- BAKTÉRIUM FERTŐZÉS

- Candida fertőzés

- VÍRUS FERTŐZÉSEK

- Szifilisz

- Allergia

- Reuma

- Pattanások

- Cukorbetegség

- Vakbélgyulladás

- Lábfagyás

- Ízületi gyulladások

- Skarlát

- Nyirokér gyulladása

- Szénanátha

- Krónikus kimerültség

- Szem-fül-száj és torokgyulladás

- Vérben lévő élősködők

- Herpesz

- Lyme-kór

- Gyomorfekély

- Kötőhártya gyulladás

- Külsőleg sebekre, ekcémára, viszkető kiütésekre, csípésekre, szemölcsökre, szem és bőrgyulladásokra is kitűnően alkalmazható

- Égések, malária

- Agyhártya gyulladás

- A rák egyes fajtái

- Bőrrák

- Tüdőgyulladás

Az ezüst alkalmazása nem jár mellékhatással

- Nincs kölcsönhatásban más gyógyszerekkel.

- Nem ingerli a gyomrot, inkább segíti az emésztést.

- Nem ingerli a szemet.

- Belsőleg és külsőleg történő alkalmazása nem jár semmilyen mellékhatással.

Alkalmazási javaslata

- Külsőleg: az ezüst használata biztonságos és fájdalommentes még az olyan érzékeny területeken is, mint a szem. A csíraölő szerekkkel szemben az ezüst nem pusztítja el a szövetsejteket Baktérium gátló hatásának köszönhetően használható a testhajlatok dezodorálására is.

- Belsőleg: mintegy 650 kórokozó ellen hatásos, mivel az ismert kórokozó baktériumok közül, egyik sem képes életben maradni az ezüstkolloid jelenlétében. Az ezüst használata javasolt: gyakorlatilag az összes test belsejében megbúvó fertőzőes betegség esetén.

Tíz ppm-es (parts per millió) koncentráció mellett nagyobb baktériumölő hatása van, mint a legtöbb antibiotikumnak, azonban ezekkel ellentétben mellékhatásokat nem okoz.

Védelmezze szervezetét! [Képek a Crystal Silver Natur Power termékről]"

A fenti tájékoztatás alkalmazásának körülményei az eljárás során nem váltak ismertté, de a Léda Vitál nyilatkozata²⁵ szerint az előadás diáinak elektronikus változata a Crystal International hivatalos weboldalán is elérhető volt (véltetően a regisztrált tagoknak fenntartott aloldalakon). A Crystal International a Versenytanács előzetes álláspontjára adott észrevételeiben²⁶ azonban vitatta, hogy a hivatkozott tájékoztatás a Crystal Silver Natur Power termékre vonatkozna. Állítása szerint a szóban forgó kommunikációs anyag egy másik cég másik termékéhez kapcsolódóan készült (a Crystal Institute NanoSilver elnevezésű termékéhez).

²⁵ Vj/103-014/2010. sz. irat

²⁶ Vj/103-053/2010. sz. irat

Léda Vitál

41. A Léda Vitál a Crystal Silver Natur Power terméket is népszerűsítette a Google AdWords szolgáltatása révén, továbbá a saját honlapján (www.ossejt-terapia.hu) tett közzé azzal kapcsolatos tájékoztatásokat, az alábbiak szerinti tartalommal:²⁷

„Nemesfém a gyógyításban

Az ezüst ősidők óta alkalmazott nemes fém. Az emberi szervezet számára nélkülözhetetlen nyomelem, jótékony hatásait már az ókori görögök és rómaiak is hasznosították.

Italaik az ezüst edényekben jóval hosszabb ideig frissek maradtak. Az amerikai telepesek ezüstdollárt tettek a tejbe, így az hosszú ideig nem savanyodott meg.

Kutatási eredmények bizonyítják, hogy kb. 650-féle kórokozóval szemben van ellenálló hatása, azokat kb. 6 percen belül elpusztítja - a Science Digest magazin (1978 / 03.) közlése.

Ezzel szemben egy antibiotikum legjobb esetben is csak féltucatnyi organizmust képes elpusztítani!

A vastagbélben lévő hasznos baktériumokat nem károsítja, mert a vékonybélben szivódik fel.

A jó minőségű ezüst oldat fogyasztása a következő betegségek gyógyítása esetén bizonyult hatásosnak: -Lyme-kór -tüdőgyulladás -candida -szem-fül-szaj és torokgyulladás -herpesz -gyomorfekély -külsőleg sebekre, ekcémára, viszkető kiütésekre, csipésekre, szemölcsökre, szem- és bőrgyulladásokra is kitűnően alkalmazható -immunrendszer erősítés -magzati fejlődés elősegítése -csont regeneráció Az ezüst oldat belsőleg való alkalmazás csak kúraszerűen javasolt!

A jó minőségű ezüst oldatnak soha semmilyen mellékhatását nem tapasztalták! Más gyógyszerekkel nem lép kölcsönhatásba, hatásukat nem befolyásolja. Az ezüst kolloidot együttes napi használata támogatja és erősíti a szervezet természetes védekező rendszerét az immunrendszert, növeli a vitalitást és az élettartamot. Hogy maximálisan felszívódjon, evés előtt 5-10 perccel fogyasszuk el. Használja Ön is otthonában a természet adta lehetőséget az ezüst oldatot gyógyulása, vagy környezete tisztántartása céljából.

FIGYELMEZTETÉS!

Az étrendkiegészítők nem gyógyszerek, nem rendelkeznek gyógyhatással, nem alkalmasak betegségek kezelésére sem megelőzésére. Az étrend-kiegészítők élelmiszerek, így a jelölésükre (címke feliratok, a címkén, csomagoláson található bármely jel, ábra stb.) és reklámozásukra az élelmiszereknél megfogalmazott általános előírásokat kell alkalmazni. Ennek megfelelően a termékek jelölése, megjelenítése és hirdeteése nem állíthatja, vagy sugallhatja, hogy az étrend-kiegészítő betegségek megelőzésére, kezelésére alkalmas, vagy ilyen tulajdonsága van. Kérjük a gyártó leírásainak olvasásakor ezt vegyék figyelembe!”

A tájékoztatások forrásaként számos flavonoidokat forgalmazó / népszerűsítő honlapot, webshopot illetve blogot jelölt meg.²⁸

Ganyecz Gábor

42. A Ganyecz Gábor (illetve 2011. április 5-től a Bio Testőr) által üzemeltetett honlapok (www.flavin.eu, www.flavin7.org, www.flavitamin.hu) vizsgált időszakbeli – Crystal Silver Natur Power termékkel kapcsolatos – tartalma az eljárás folyamán nem vált ismertté.

V.

Az eljárás alá vont vállalkozások álláspontja

Crystal International²⁹

43. A Crystal International a vizsgált termékekkel kapcsolatos tájékoztatási gyakorlatára vonatkozóan előadta, hogy sehol, semmilyen formában nem tett közzé olyan kommunikációt, melyben azt állította volna, hogy a Slim Flavin 7+ kapszula fogyasztó hatással rendelkezik általában. A vállalkozás csak a termék egyik összetevőjére, a glabridinre vonatkozóan tett kijelentéseket, amelyeket elfogadott és publikált

²⁷ Vj/103-009/2010. és Vj/103-014/2010. sz. iratok

²⁸ Ld. pl. www.flavin7termekek.hu, <http://flavin77.eu>, <http://flavinpatika.com>, www.flavinwebshop.hu, <http://virkommando.blogter.hu>, <http://ezustviz.bloglog.hu>, <http://www.gondtalanul.com>, <http://www.eletero.sokoldal.hu> stb.

²⁹ Vj/103-006/2010. és Vj/103-021/2010. sz. iratok

tanulmányokra alapozott. A termékkel kapcsolatban laboratóriumi vizsgálatokat nem végzett. A hivatkozott tanulmányok a következők:

- a. Yuji Tominaga, Tatsumasa Mae, Mitsuaki Kitano, Yoshiro Sakamoto, Hideyuki Ikematsu és Kaku Nagawa: „Licorice Flavonoid Oil Effects Body Weight Loss by Reduction of Body Fat Mass in Overweight Subjects”; *Journal of Health Science*, 52(6), 2006, 672. oldal (a tanulmány címe magyarul: Az édesgyökér flavonoid olaj testsúlycsökkenést okoz a testzsírtömeg csökkentése révén túlsúlyos egyedeknél);
- b. Santosh Kumar Maurya, Kanwal Raj és Arvind Kumar Srivastava: „Antidyslipidaemic Activity of Glycyrrhiza Glabra in High Fructose Diet Induced Dsyslipidaemic Syrian Golden Hamsters”; *Indian Journal of Clinical Biochemistry*, 2009/24(4), 404. oldal (magyarul: Az édesgyökér antidyslipidaemiás hatása magas fruktóz tartalmú étrend által kiváltott dyslipidaemiában³⁰ szenvedő szíriai aranyhörcsögöknél);
- c. csak a tanulmányok összefoglalója, kivonata került csatolásra az alábbiak esetében, forrás megjelölésével:
  - Nakagawa K., Kishida H., Arai N., Nishiyama T., Mae T.: „Licorice flavonoids suppress abdominal fat accumulation and increase in blood glucose level in obese diabetic KK-A(y) mice”; *Biological & Pharmaceutical Bulletin*, 27/11 (2004), 1775-1778. oldal (Az édesgyökér flavonoidok meggátolják a hasi zsírfelület felhalmozódását és a vércukorszint emelkedését a túlsúlyos, cukorbeteg KK-A(y) egerek esetében);
  - Cui Y. M., Ao M. Z., Li W., Yu L. J.: „Effect of glabridin from Glycyrrhiza glabra on learning and memory in mice”; *Planta Medica*, 2008 74(4), 377-380. oldal (Az édesgyökérből származó glabridin hatása a tanulásra és memóriára egerek esetében);
  - Carmeli E., Harpaz Y., Kogan N.N., Fogelman Y.: „The effect of an endogenous antioxidant glabridin on oxidized LDL”; *Journal of Basic and Clinical Physiology and Pharmacology*, 2008 19(1), 49-63. oldal (Egy endogén antioxidáns glabridin hatása az oxidált LDL-re);
  - Yu X. Q., Xue C. C., Zhou Z. W., Li C. G., Du Y. M., Liang J., Zhou S. F.: „In vitro and in vivo neuroprotective effect and mechanisms of glabridin, a major active isoflavan from Glycyrrhiza glabra (licorice)”; *Life Sciences*, 82/1-2, 2008. január, 68-78. oldal (Az édesgyökér egyik fő aktív izoflavinjának, a glabridinnek a neuroprotektív hatása és mechanizmusa in vitro és in vivo környezetben);
  - Choi E. M.: „The licorice root derived isoflavan glabridin increases the function of osteoblastic MC3T3-E1 cells”; *Biochemical Pharmacology*, 70/3 2005. augusztus 1., 363-368. oldal (Az édesgyökérből származó glabridin izoflavin fokozza az osteoblastic MC3T3-E1 sejtek működését);
  - Kang J. S., Yoon Y. D., Cho I. J., Han M. H., Lee C. W., Park S. K., Kim H. M.: „Glabridin, an isoflavan from licorice root, inhibits inducible nitric-oxide synthase expression and improves survival of mice in experimental model of septic shock”; *Journal of Pharmacology and Experimental Therapeutics*, 2005. március, 312(3), 1187-94 (Az édesgyökérből származó izoflavin, a glabridin meggátolja a létrejövő salétromsav szintáz kifejeződést és megnöveli az egerek túlélési esélyét a septikus shock mintájára végzett tudományos modellben);
  - Somjen D., Katzburg S., Vaya J., Kaye A. M., Hendel D., Posner G. H., Tamir S.: „Estrogenic activity of glabridin and glabrene from licorice roots on human

---

³⁰ Kóros vérzsír-szint.

osteoblasts and prepubertal rat skeletal tissues”; *Journal of Steroid Biochemistry and Molecular Biology*, 2004. augusztus, 91(4-5), 241-6 (Az édesgyökérből származó glabridin és glabrene ösztrogén tevékenységének hatása a humán osteoblaszra és a pubertás előtti patkányok vázizmára);

- Aoki F., Honda S., Kishida H., Kitano M., Arai N., Tanaka H., Yokota S., Nakagawa K., Asakura T., Nakai Y., Mae T.: „Suppression by licorice flavonoids of abdominal fat accumulation and body weight gain in high-fat diet-induced obese C57BL/6J mice”; *Bioscience, Biotechnology and Biochemistry*, 2007. január 71(1) 206-14 (A hasi zsírfelcsapódásának és a testsúlygyarapodásnak édesgyökér flavonoidok általi csökkenése magas zsírtartamú étrend okozta túlsúlyos C57BL/6J egereknél);
- Carmeli E., Fogelman Y.: „Antioxidant effect of polyphenolic glabridin on LDL oxidation”; *Toxicology and Industrial Health*, 2009. május-június, 25 (4-5), 321-4 (A polifenolos glabridin antioxidáns hatása az LDL-oxidációra);
- Belinky P. A., Aviram M., Fuhrman B., Rosenblat M., Vaya J.: „The antioxidative effects of the isoflavan glabridin on endogenous constituents of LDL during its oxidation”; *Atherosclerosis*, 1998. március, 137(1) 49-61. oldal (A glabridin izoflavin antioxidatív hatása az LDL endogén összetevőire az oxidáció során);
- Somjen D., Knoll E., Vaya J., Stern N., Tamir S.: „Estrogene-like activity of licorice root constituents: glabridin and glabrene, in vascular tissues in vitro and in vivo”; *Journal of Steroid Biochemistry and Molecular Biology*, 2004. július, 91(3), 147-55 (Az édesgyökér alkotóelemeinek, a glabridinnek és a glabrene-nek az ösztrogén-jellegű tevékenysége az érszövetben, in vitro és in vivo);
- Tamir S., Eizenberg M., Somjen D., Stern N., Shelach R., Kaye A., Vaya J.: „Estrogenic and antiproliferative properties of glabridin from licorice in human breast cancer cells”; *Cancer Research*, 2000. október 10., 60, 5704. oldal (Az édesgyökér glabridinjének ösztrogén és terjedésgátló tulajdonságai emberi emlőrákos sejtekben).

44. A csatolt tanulmányok főbb kiindulópontjai és következtetései az alábbiak.

- A 43.a. pontban hivatkozott tanulmány egy japán kutatók által 103 túlsúlyos emberen végzett kísérlet eredményeit mutatja be, amelyben a túlsúlyos egyedek (placebo-kontrollált körülmények között, kettős vak teszt keretében) 12 héten keresztül fogyasztottak édesgyökér flavonoid olajat (a továbbiakban: LFO) napi 300 mg-os adagban, amit egy korábbi tanulmány a testzsír-csökkentő hatás kiváltásához szükséges minimálisan szükséges mennyiségként írt le. Az eredmények azt mutatták, hogy a placebo-csoportban lévők súlya a kísérlet során nőtt, míg az LFO-t szedő egyedeknél a testsúly a kísérlet megkezdése előttihez közeli szinten maradt, ami a BMI (body mass index, testtömeg-index) értékében is jelentős különbségeket okozott. A DXA-vizsgálat továbbá arra utalt, hogy a súlycsökkentő hatás a testzsír csökkenésének köszönhető. A kutatók nagyobb dózisú fogyasztás esetére sem mutattak ki káros mellékhatásokat. Mindezek alapján arra a következtetésre jutottak, hogy az LFO a funkcionális élelmiszerek biztonságos összetevőjének minősül még hosszabb távon vagy nagyobb mértékű bevitel esetén is, potenciális súlycsökkentő hatással. „Következtetésképpen az LFO napi 300 mg-os fogyasztása jelentősen lecsökkentette a túlsúlyos alanyok súlygyarapodását, ami valószínűleg a testzsír csökkenésének tudható be. Az LFO továbbá jelentős mértékben hatékony élelmiszer összetevőnek bizonyult, mikor 12 héten keresztül szedték 300 mg/nap adagban, továbbá még 4 hetes szedés során is, mikor 1800 mg/ nap mennyiségben szedték, ami a biztonságos 300 mg/nap mennyiség hatszorosának felel meg. Az LFO egy

ígéretes és biztonságos szer lehet, amely leszorítja a testsúly gyarapodását, ami az egészségtelen életmódnak tudható be, úgymint a testmozgás hiánya és túltáplálkozás, és hosszú távú szedése hozzájárulhat az optimális testsúly fenntartásához.”

- A 43.b. pontban megjelölt írás egy túlsúlyos szíriai hím aranyhőrcsögökön végzett kísérletet mutat be, amelyben a magas fruktóz tartalmú étrenden tartott egyedeket hagyományos gyógyszerekkel és édesgyökér etanolos kivonatával (illetve változataival) kezelték, és ezeknek a vérsírira gyakorolt hatását vizsgálták, a következő mutatószámok alakulásának segítségével: koleszterin, trigliceridek, LDL-koleszterin, HDL-koleszterin, VLDL-koleszterin és LPL.
  - A 43.c. pontban említett dokumentumok nagyrészt egerekkel és patkányokkal kapcsolatos kutatási eredményeket összegeznek, az édesgyökér különféle hatásaival kapcsolatban (hasi zsírcsökkenés / hipoglikémia, tanulási képesség / memória, LDL-oxidáció, agyi megbetegedések / idegrendszer, csonttritkulás / csontgyulladás, salétromsav-termelés / gyulladással járó betegségek, csont-rendellenességek, antioxidáns hatás, ösztrogén jellegű tevékenység stb.). A glabridin hatására vonatkozó következtetések általában feltételes módban vannak megfogalmazva, és egyes esetekben a további kutatások szükségességét is felvetik.
45. A Crystal Internationalnek – előadása szerint – nem célja a fogyasztók megtévesztése, és az általa megjelentetett kommunikációs eszközök nem valósítanak meg tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot. A Crystal International tájékoztatásaiban azt állítja – nyilatkozata szerint a Slim Flavin 7+ kapszulában szereplő összetevők, különösen a termék Garcinia Cambogia tartalma alapján hivatalosan, jogszerűen és a tényeknek megfelelően –, amit az OÉTI is engedélyez, azaz azt, hogy „hozzájárulhat a testtömeg csökkentő étrend eredményességéhez”. A vállalkozás emellett a termék további hatóanyagáról, az édesgyökérben megtalálható, korábban a fogyasztók számára ismeretlen glabridinről is közölt információkat, amelyeket a fent említett – az 1924/2006/EK rendelet 2. fejezetének 5. cikke szerinti általánosan elfogadott tudományos bizonyítékoknak tekinthető – tanulmányokra alapozott. Kiemelte, hogy a 34. pontban hivatkozott kommunikáció álláspontja szerint nem vehető figyelembe, mivel a vizsgált időszakot megelőző keltezés szerepel rajta.
46. A Crystal Silver Natur Power termékkel kapcsolatban előadta, hogy a Léda Vitál által benyújtott, a 40. pontban ismertetett kommunikáció (Power Point előadás) nem az általa forgalmazott Crystal Silver Natur Power termékre vonatkozik, hanem egy másik, tőle független vállalkozás, a Crystal Institute Kft. korábbi NanoSilver termékére, így az alapján társaságára vonatkozóan semmilyen joghatás nem keletkeztethető.
47. A Crystal International a Versenytanács előzetes álláspontjára tett észrevételeiben³¹ leszögezte, hogy a társaság semmilyen vonatkozásban nem jogutódja sem a Crystal Institute Kft.-nek, sem a Flavinárium Zrt.-nek, ezekkel semmilyen kapcsolatban nem áll, tulajdonosaik, vezető tisztségviselőik köre között sincs átfedés, így ezen társaságok a törzsvásárlói kör kialakítását illetően sem bírnak jogi relevanciával. Hangsúlyozta továbbá, hogy az általa kialakított törzsvásárlói rendszer nem azonos a Versenytanács által hivatkozott MLM (multi level marketing) rendszerrel, ezek ekvivalenciájának állítása esetén a hatóságon van a bizonyítási teher. Mindaddig pedig álláspontja szerint az MLM rendszer és annak esetleges jelen eljárásban figyelembe vett következményei nem alkalmazhatóak.
48. A vállalkozás a különféle kommunikációinak a megalkotása során figyelembe vett kutatások összegyűjtésével annak a kívánalomnak kívánt megfelelni, mely szerint a fogyasztók részéről állandóan felmerülő kérdés volt, hogy milyen összetevőkkel

³¹ Vj/103-053/2010. sz. irat

rendelkeznek az egyes termékek, illetve az egyes összetevőknek vagy a termékeknek milyen hatása van, mire alkalmasak. Tudomása van arról, hogy egyesek a saját tapasztalataik alapján ajánlják a termékeiket más felhasználóknak, illetve vannak olyan tagok is a hálózatban, akik kifejezetten saját fogyasztás céljára szerzik be a termékeket, de esetleg a kedvező tapasztalataikat megosztják másokkal is.

49. A szóbeli kommunikációkra vonatkozóan a Crystal International csak iránymutatást tud a vásárlóknak, termékforgalmazóknak, viszonteladóknak adni, melynek alapja, hogy az étrend-kiegészítőknek semmilyen gyógyhatás, betegségek gyógyítására utaló hatás nem tulajdonítható, ugyanakkor ennek betartását – a szóbeliségből fakadóan – a Crystal International ellenőrizni nem tudja.
50. Az eljárás folyamán a vállalkozás akként nyilatkozott,³² hogy a viszonteladók és forgalmazók az interneten, saját weblapjaikon csak a Crystal International által írásban jóváhagyott információkat és adatokat tehetnek közzé, írásos kiadványt (szórólap, terméktájékoztató, hirdetés) a Crystal International írásos engedélye nélkül nem jelentethetnek meg. Ugyanakkor a társaság nyilatkozata szerint korábban már felhívta minden vásárló figyelmét arra, hogy csak a saját honlapján található, azzal mindenben pontosan megegyező információkért tud felelősséget vállalni. Amennyiben észleli, hogy valamely törzsvásárlója olyan honlapot jelöl meg, amelyen jogsértő kijelentések vannak, szóban vagy telefonon felhívja a figyelmét a jogsértéstől való tartózkodásra, és felhívja a figyelmét arra, mely jogszabályok figyelembevételével lehet tájékoztatást adni a termékekről, valamint arra, hogy étrend-kiegészítőnek gyógyító hatást tulajdonítani nem engedélyezett. Sajnálatos módon a legtöbb esetben a törzsvásárlók nem tesznek eleget ennek a felszólításnak, s ennél többet álláspontja szerint nem tehet. A Crystal International a tárgyaláson mindazonáltal leszögezte,³³ a vásárlókkal vagy továbbforgalmazókkal az adásvételen kívül semmilyen egyéb kötelmi jogviszonya, amely például a kommunikáció kialakítására, marketingtevékenységre vonatkozna, nem áll fenn, így az általuk alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra sincs semmilyen ráhatása.
51. Mindezekre tekintettel a Crystal International értékelése szerint a társaság kizárólag a saját honlapjáért, reklámanyagaiért, kereskedelmi tevékenységéért felel, a többi eljárás alá vont tevékenységével semmilyen felelősségi kapcsolatba nem hozható, mivel érdekeltsége csak közvetett, mint ahogyan a gépjármű márkakereskedő által tanúsított kereskedelmi gyakorlatért sem vonható felelősségre a gyártó vagy a generálimportőr.
52. Az előadottak alapján a Crystal International elsődlegesen kérte az eljárás megszüntetését, másodlagosan az esetleges jogsértés és/vagy bírság megállapításakor a fentiek, illetve a két termékből származó árbevétel alacsony voltának figyelembevételét.

Léda Vitál³⁴

53. A Léda Vitál beadványában előadta, hogy tájékoztatásainak tartalmát – jóhiszeműen – a forgalmazó által kiadott kommunikációs eszközökről (a Slim Flavin 7+ esetében egy nyomtatott szórólapról, a Crystal Silver Natur Power esetében pedig egy power point előadás anyagából) másolta, melyeket beadványához csatolt. Előadta továbbá, hogy mivel az információk forrása a Crystal International, emiatt a kommunikációkban szereplő állítások jogszerűségét is ő tudja – adott esetben hatósági engedély bemutatásával vagy tudományos vizsgálatokkal – bizonyítani. A forgalmazóval való kapcsolatát illetően a Léda Vitál úgy nyilatkozott,³⁵ hogy a Crystal Internationalal a marketing tevékenység és reklámozás szabályait illetően semmilyen szerződése nincs, s

---

³² Vj/103-006/2010. sz. irat

³³ Ld. a Vj/103-052/2010. sz. iratként iktatott tárgyalási jegyzőkönyvet

³⁴ Vj/103-014/2010. sz. irat

³⁵ Vj/103-050/2010. sz. irat

öt a forgalmazótól senki sem tájékoztatta arról, hogy nem megfelelő a weboldalának termékismertető kommunikációja.

54. Végezetül sérelmezte, hogy a GVH – a tudomása szerint több száz vagy több ezer forgalmazó közül, akik hozzá hasonló magatartást tanúsítottak – éppen a Léda Vitált vonta eljárás alá, s kérte az eljárás vele szembeni megszüntetését. Kérte továbbá, hogy a GVH szorgalmazza a forgalmazónál, hogy csak a versenyhatóság által is jóváhagyható kommunikációs anyagokat bocsásson a viszonteladók rendelkezésére, megelőzve ezzel a további esetleges eljárásokat.

Ganyecz Gábor³⁶

55. Ganyecz Gábor hangsúlyozta, hogy a vizsgált termékeket nem értékesíti, és nem reklámozza, hanem a Crystal International MLM-rendszerének tagjaként nyújt tájékoztatást az embereknek a termékekről, hatóanyagokról, az interneten talált írások alapján. Az általa üzemeltetett honlapok tartalmát is a televízióban lejátszott videók és az interneten talált ismertetőik alapján készítette, éppen erre tekintettel utalt arra, hogy az ellene folyamatban lévő eljárás lényegét sem érti.

VI.

Jogi háttér

56. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése értelmében az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint a törvény hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyar Köztársaság területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyar Köztársaság területén bárkit fogyasztóként érint.
57. Az Fttv. 1. §-a (4) bekezdésének c) pontja szerint külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv.-ben foglalt szabályokon túl részletesebb, illetve szigorúbb szabályokat írhat elő az áru egészségügyi vonatkozásaival vagy biztonságosságával összefüggő követelmények érvényesítése céljából.
58. Az Fttv. 2. §-ának
- a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,
  - b) pontja szerint vállalkozás, aki a kereskedelmi gyakorlat tekintetében önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével összefüggő célok érdekében jár el,
  - c) pontja rögzíti, hogy a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog – ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket – (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,
  - d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,

---

³⁶ Vj/103-015/2010. sz. irat

- h) pontja szerint az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.
59. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhízeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el, és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §). A (4) bekezdés rögzíti, hogy az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek.
60. Az Fttv. mellékletének 17. pontja szerint tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat annak valótlan állítása, hogy az áru alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.
61. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint, ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenyséjük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.
62. Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdése szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére – olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtévessze a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:
- b) az áru lényeges jellemzői, így különösen
    - ba) kivitelezése, összetétele, műszaki jellemzői, tartozékai,
    - bg) az adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei,
    - bj) az egészségre gyakorolt hatása.
63. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára. A (3) bekezdés szerint a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi

- kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.
64. Az Fttv. 14. §-a alapján a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.
65. Az Éhf. mellékletének 10. pontja értelmében élelmiszer az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete 2. cikke szerinti fogalom. Ezen fogalom szerint az élelmiszer minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.
66. Az Éhf. 10. §-ának (2) bekezdése szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót
- a) az élelmiszer tulajdonságai – így különösen az élelmiszer természete, azonossága, jellemzői, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási helye vagy eredete, illetve előállítási vagy termelési módja – tekintetében,
- b) azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik,
- c) annak állításával vagy olyan benyomás keltésével, hogy az élelmiszer különleges tulajdonsággal rendelkezik, ha ugyanezekkel a tulajdonságokkal minden más hasonló élelmiszer is rendelkezik.
67. Az Éhf. 10. §-ának (3) bekezdése értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer – ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik – nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.
68. Az Éhf. 10. §-ának (4) bekezdése értelmében a (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra is.
69. Az Éhf. 25. §-ának (3) bekezdése alapján a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
70. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja alapján a GVH a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásában a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.
71. A Tpv. 72. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint az eljáró Versenytanács a vizsgáló jelentésének kézhezvételét követően az eljárást megszünteti akkor is, ha a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

72. A Tpvt. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését; f) pontja értelmében megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását.
73. Az eljáró versenytanács a Tpvt. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpvt., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak – a határozatban azonosított – vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (2) bekezdés szerint, ha az (1) bekezdés szerinti vállalkozásoknak, illetve vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, a bírság maximumának meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
74. Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i, az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló (2007. július 1-jétől alkalmazandó) 1924/2006/EK rendeletét (a továbbiakban: 1924/2006/EK rendelet)³⁷ a kereskedelmi kommunikációban – a végső fogyasztónak ilyen formában szolgáltatott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában – szereplő, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások tekintetében kell alkalmazni.
75. Az 1924/2006/EK rendelet I. fejezet 2. cikke (fogalom meghatározások) (2) bekezdésének 5. pontja értelmében „egészségre vonatkozó állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van. A 6. pont szerint „betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer, élelmiszercsoport vagy valamely alkotóelemének fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának valamely kockázati tényezőjét.
76. Az 1924/2006/EK rendelet II. fejezetének 5. cikke szerint a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása többek között akkor megengedett, ha általánosan elfogadott tudományos bizonyítékok igazolják, hogy az állítás tárgyát képező tápanyag vagy egyéb anyag jelenléte, hiánya vagy csökkentett mennyisége az élelmiszerben vagy élelmiszercsoportban bizonyítottan kedvező táplálkozási vagy élettani hatással bír, és esettől függően a III., illetve IV. fejezetben meghatározott különös feltételek teljesülnek. A 6. cikk értelmében a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokra kell alapozni, és azokkal kell alátámasztani. A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítást alkalmazó élelmiszeripari vállalkozónak az állítás alkalmazását igazolnia kell.
77. Az 1924/2006/EK rendelet IV. fejezete 10. cikkének (1) bekezdése szerint tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve ha azok a II. fejezetben foglalt

³⁷ Az 1924/2006/EK rendelet kiegészíti az élelmiszerek címkézésére, kiszereelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezéseit, mely irányelv – többek között – általános jelleggel megtiltja a vásárló félrevezetésére alkalmas, illetve az élelmiszereknek gyógyító hatást tulajdonító információk használatát. A 2000/13/EK irányelvnek való megfelelést Magyarországon az Éhf. biztosítja (vö. Éhf. 77. § (2) bekezdés i) pontja).

általános követelményeknek és a IV. fejezetben foglalt különös követelményeknek megfelelnek, ha azokat a rendelettel összhangban engedélyezik, és ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek.

78. Az 1924/2006/EK rendelet IV. fejezetének 10. cikke szerint tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve ha azok a II. fejezetben foglalt általános és a IV. fejezetben foglalt különös követelményeknek megfelelnek, ha azokat a 1924/2006/EK rendelettel összhangban engedélyezik, és ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek.
79. Az 1924/2006/EK rendelet IV. fejezetének 13. cikke (Egészségre vonatkozó állítások, amelyek nem a betegségek kockázatának csökkentésével, illetve a gyermekek fejlődésével és egészségével kapcsolatosak) az (1) bekezdésben kimondja, hogy az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák: a) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy b) pszichés állapot és magatartás; vagy c) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése, és amelyeket feltüntettek a (3) bekezdésben meghatározott listán, a 15-18. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók, amennyiben i. általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak és ii. az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek. A (3) bekezdés értelmében a Bizottság – a tagállamok által a rendelkezésére bocsátott nemzeti listák alapján, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatósággal folytatott konzultációt követően – legkésőbb 2010. január 31-ig elfogadja az engedélyezett állítások közösségi listáját és az állítások alkalmazására vonatkozó valamennyi szükséges feltételt.
80. Az 1924/2006/EK rendelet IV. fejezetének 14. cikke szerint betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítások élelmiszerrel összefüggésben csak abban az esetben alkalmazhatóak, ha a rendelet szerinti külön eljárásban ez engedélyezésre kerül. Az engedélyezési eljárással kapcsolatos részletes szabályokat a rendelet 15-18. cikkei részletezik. A (2) bekezdés szerint közölni kell, hogy az állításban szereplő betegségnek több kockázati tényezője is van, és a kockázati tényezők egyikének megváltoztatása kedvező hatást eredményezhet, vagy nem eredményezhet.

VII.

A Versenytanács döntése

81. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, a jogszabályi előírásoknak.

Hatáskör

82. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas. Ugyanezen szakasz (4) bekezdése szerint a (3) bekezdés nem alkalmazható, ha a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat kizárólag a terméken, annak csomagolásán vagy a termékhez egyéb módon rögzítve (a továbbiakban együtt: címke), illetve a termékhez adott használati és kezelési útmutatóban vagy jótállási jegyben jelenik meg. Az (5) bekezdés alapján ha a címkén megjelenített kereskedelmi gyakorlat azonos formában és tartalommal más kommunikációs eszköz útján is megvalósul, és ez utóbbi kereskedelmi gyakorlat tekintetében az eljárás a gazdasági verseny érdemi érintettsége miatt a Gazdasági

Versenyhivatal hatáskörébe tartozik, a Gazdasági Versenyhivatal bírálja el az e kereskedelmi gyakorlat alkalmazásával a címkén elkövetett jogsértést is.

83. Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál – a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével – a következő szempontok irányadóak: a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.
84. Az Fttv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint az e törvényben meghatározott hatóság jár el az e törvény szerinti eljárásban akkor is, ha külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezésének megsértése tekintetében külön törvény így rendelkezik. Az ilyen eljárásban az eljáró hatóság vizsgálja mind az e törvény, mind pedig a külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseinek megsértését.
85. Az Éhf. 25. §-ának (3) bekezdése szerint a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
86. A fentiekre tekintettel a Versenytanács megállapította a GVH hatáskörének jelen ügybeni fennálltát, figyelemmel arra, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat az eljárás alá vontak egyes internetes honlapjain, továbbá a fogyasztók, MLM hálózati tagok részére országosan terjesztett szórólapokon, előadásokon keresztül valósult meg, így az alkalmas volt a gazdasági verseny érdemi befolyásolására.
87. Nem értékelte ugyanakkor a Versenytanács a termékek címkéjén, dobozán feltüntetett információkat, mivel azok nem azonos formában és tartalommal jelentek meg más, az eljárás keretében egyébként vizsgált kommunikációs eszközökön, így az Fttv. 10. §-ának (4) és (5) bekezdéseire figyelemmel a GVH hatásköre a Versenytanács szerint e tekintetben nem állapítható meg.

Vállalkozás

88. Az Fttv. 2. §-ának b) pontja szerint az Fttv. alkalmazásában vállalkozás, aki a kereskedelmi gyakorlat tekintetében önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével összefüggő célok érdekében jár el.
89. A Versenytanács szerint a Crystal International, a Léda Vitál és Ganyecz Gábor – figyelemmel arra, hogy a vizsgált termékekkel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlatukat üzletszerűen, gazdasági haszonszerzés céljából folytatták – az Fttv. fogalomrendszerében vállalkozásnak minősülnek, függetlenül attól, hogy tevékenységüket milyen szervezeti keretek között (természetes személyként, jogi személyként vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetként) végzik. Megjegyzi a Versenytanács, hogy ezen értelmezése teljességgel összhangban van az Európai Bizottságnak a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EK irányelv végrehajtásáról / alkalmazásáról szóló iránymutatásának³⁸ 1.8. fejezetében foglaltakkal.

---

³⁸ Bizottsági Szolgálati Munkadokumentum, SEC(2009) 1666, Brüsszel, 2009. december 3.

Kereskedelmi gyakorlat

90. Az Fttv. 2. §-ának d) pontja szerint kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja.
91. A Versenytanács szerint a jelen versenyfelügyeleti eljárás szempontjából az eljárás alá vontak IV. fejezetben részletesen ismertetett magatartása, így a vizsgált termékek vonatkozásában az eljárás alá vontak egyes internetes oldalain, az országosan terjesztett szórólapokon, az előadások anyagain, valamint a termékek címkéin feltüntetett információk, továbbá az MLM-tagok által a (leendő) fogyasztóknak a személyes kapcsolatok során szóban átadott információk kereskedelmi gyakorlatnak minősülnek.
92. Bár a 34. pontban ismertetett szórólapon a vizsgált időszakot – azaz a termék forgalmazásának kezdetét – megelőző dátum (2010. május 7.) szerepel, a Versenytanács döntése során e kommunikációs eszközt is figyelembe vette, mivel az vizsgált időszakban is elérhető volt, így hatást gyakorolhatott a fogyasztókra. A két időpont között eltelt idő rövidegére tekintettel nem zárható ki ugyanis, hogy a szórólap esetleges nyomtatott verziója nem került teljes egészében szétszétválasztásra még a vizsgált időszak kezdetét (2010. május 15.) megelőzően, továbbá a Léda Vitál beadványából ismert, hogy a szórólap elektronikus változata a Crystal International honlapján (még a vizsgált időszakot követően is) elérhető volt. Ezt cáfoló bizonyíték nem ismert a Versenytanács előtt.
93. Nem vette ugyanakkor figyelembe a Versenytanács a 40. pontban hivatkozott, a Léda Vitál által csatolt és a Crystal Internationalnak tulajdonított prezentációt, mivel a Crystal International vitatta, hogy az hozzá, illetve a Crystal Silver Natur Power termékhez lenne köthető. E körben a Versenytanács tekintettel volt arra, hogy bár a Léda Vitál által csatolt dokumentumon egyértelműen a jelen eljárásban vizsgált termék képe látható, az eljárás folyamán nem vált minden kétséget kizáróan bizonyítottá, hogy a PowerPoint prezentáció a Crystal International érdekkörében készült, és/vagy hogy a honlapján – azonos tartalommal – a vizsgált időszakban valóban elérhető volt. Ennek alátámasztására a GVH rendelkezésére álló dokumentum maga (egy elektronikus fájl 2011. február 4-i nyomtatásának eredménye) nem volt alkalmas, az eljárás alá vontak pedig egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tettek.
94. Megjegyzi végezetül a Versenytanács, hogy mivel a szóbeli kommunikációk a jelen eljárás során nem voltak rekonstruálhatók, azokat a Versenytanács nem értékelte, míg a termékek címkéin / csomagolásán feltüntetett információkat hatáskör hiányában a Versenytanács figyelmen kívül hagyta (ld. még a fenti 87. pontot).

A kereskedelmi gyakorlat címzettjei

95. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat címzettjei egyrészt a Crystal Internationallel kapcsolatban álló viszonteladók (MLM-tagok), akik önálló foglalkozásukkal vagy gazdasági tevékenységükkel összefüggő célok érdekében járnak el, s így az Fttv. körében vállalkozásoknak minősülnek, másrészt – tekintettel a Crystal International által működtetett internetes áruházra, valamint arra, hogy az MLM-tagok sok esetben maguk is fogyasztók, továbbá a Léda Vitál, Ganyecz Gábor, a Bio Testőr és a Marketing Iroda fogyasztóknak szóló „marketing tevékenységére” – önálló foglalkozásukon és gazdasági tevékenységükön kívül eső célok érdekében eljáró természetes személyek, azaz fogyasztók, akikre az Fttv. hatálya kiterjed.
96. A Versenytanács az Fttv. 4. §-át szem előtt tartva megállapította, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlatok sérülékeny fogyasztói körre irányultak, akik állapotuk miatt a kereskedelmi kommunikációk által közvetített üzenetekre különösen érzékenyek.

97. A gyógyhatású, az emberi szervezetre, egészségre ható készítményeket kereső vásárlók ugyanis a fogyasztók speciális csoportját jelentik, akik a gyógyulás vagy gyógyító hatás reményében lényegesen érzékenyebben reagálnak az ezt ígérő tájékoztatásra és anyagi erejüket meghaladó kiadásokra is hajlandóak. E fogyasztókat egészségügyi problémáik fokozottan kiszolgáltatottakká teszik. Ezek a fogyasztók ugyanakkor az adott termék egészségre / egészség-helyreállításra való hatásának tényleges megvalósulásáról teljes bizonyossággal soha sem győződhetnek meg.
98. Továbbá, azon fogyasztók, akik – hiúsági vagy egyéb okból – szükségesnek ítélik testtömegük csökkentését, éppen testtömegükkel való elégedetlenségük révén szintén az átlagosnál kiszolgáltatottabbak, könnyebben befolyásolhatók. Ezen fogyasztók esetében a testtömeg csökkentésére kínált termékek bizalmi jellege dominál, így valamely terméknek a testtömeg csökkentésére való alkalmasságára, a terméknek a többi hasonló célú termékhez viszonyított előnyeire vonatkozó állítások alkalmasak arra, hogy a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készítsék, amelyet egyébként nem hozott volna meg.

Ügyleti döntés

99. A jogi értékelés szempontjából relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, s a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlatok tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra – ideértve a figyelem felkeltését is.
100. Tekintettel arra, hogy az étrend-kiegészítők választéka meglehetősen széles, nem vitathatóan megállapítható, hogy a fogyasztók étrend-kiegészítők közötti választását nagymértékben befolyásolja az egyes termékektől várható (fogyasztó, gyógyító, egészségmegőrző) hatás, illetve a termékek összetétele, amelyekre a vizsgált kereskedelmi kommunikációk is vonatkoztak.

Felelősség a kereskedelmi gyakorlatért

101. Az Fttv. – a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatti felelősségről rendelkező – 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.
102. Mivel a Crystal Internationalnek a vizsgált termékek értékesítéséből árbevétele, a Léda Vitálnak és Ganyecz Gábornak pedig jutaléka származott, azok értékesítésének ösztönzése nem vitathatóan közvetlenül érdekükben állt, így az általuk alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokért az Fttv. alapján felelősséggel tartoznak. Az Fttv. felelősségi szabályokról rendelkező 9. §-ának (1) bekezdése szerint ugyanis a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára.
103. Amint azt a Versenytanács a Vj-59/2009. sz. ügyben kifejtette,³⁹ az Fttv. egyértelműen rögzíti, hogy azon vállalkozások felelőssége állapítható meg a közzétett tisztességtelen

---

³⁹ Ld. még a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvénnyel és a tisztességtelen piaci magatartás és a

kereskedelmi gyakorlat tekintetében, amelyeknek az értékesítés, eladásösztönzés közvetlenül érdekében áll. Az Fttv. tehát az ún. „érdek-elvet” tekinti a felelősség megállapíthatósága alapjának. Általánosságban elmondható, hogy a vállalkozások – a piac működési logikája szerint – szolgáltatásaikat ellenszolgáltatás fejében nyújtják, így elvileg több vállalkozásnak is fűződhet – a bevétel okán – egyidejűleg anyagi érdeke a kereskedelmi gyakorlathoz. Az egyes résztvevők között azonban a „közvetlen érdekelttség” szintjében nyilvánvaló különbségek mutatkozhatnak. A Versenytanács álláspontja szerint ennek az érdekelttségi különbségnek a felelősség terén is érvényesülnie kell.

104. A fentiekre is tekintettel a Versenytanács megállapította, hogy a Crystal International által működtetett törzsvásárlói rendszer – ami a Versenytanács értékelése szerint lényegében azonos az MLM-rendszerrel, sőt, honlapján maga a Crystal International is ekként utal rá – azon jellegzetessége folytán, mely szerint a termékek tényleges forgalmazója, a megrendelések felvevője és teljesítője sok esetben (a Léda Vitál és Ganyecz Gábor tekintetében minden esetben) a Crystal International, e vállalkozás felelőssége valamennyi vizsgált kereskedelmi gyakorlatért fennáll, függetlenül attól, hogy azok közzétételében, tanúsításában tevőlegesen közreműködött-e, hiszen közvetlen érdekelttsége a rendszerből fakadóan nyilvánvalóan kimutatható. E körben kiemelő, hogy a Léda Vitál és Ganyecz Gábor nyilatkozataikban (v.ö. Vj/103-014/2010. és Vj/103-015/2010. sz. iratok) egybehangzóan állították, hogy a termékeket a Crystal International MLM-rendszerébe regisztrált tagként nem értékesítik, kizárólag marketing jellegű, a termékekkel kapcsolatos tájékoztatásban megnyilvánuló tevékenységet végeznek, amelyért árengedményben, illetve jutalékban részesülnek (v.ö. 23. pont). Bár erre vonatkozó írásbeli szerződést a Crystal International sem a Léda Vitállal, sem Ganyecz Gáborral nem kötött (és előadása⁴⁰ szerint más „törzsvásárlóval” sem), a Versenytanács értékelése szerint a Crystal International által a „törzsvásárlóknak” fizetett jutalék egyértelműen az általuk végzett marketing / tájékoztatási / ajánló tevékenység ellentételezésének is tekinthető, ami nyilvánvalóan feltételezi egy mögöttes megállapodás létét. Ennek a mögöttes megállapodásnak egyértelmű megnyilvánulási formája a „törzsvásárlóvá” váláshoz szükséges, a Crystal International honlapján történő regisztráció.
105. Ugyancsak a Crystal International felelősségét valószínűsíti az a körülmény, hogy az MLM-tagok kommunikációit a rendszer lényegéből fakadóan áthatják a Crystal International által nyújtott tájékoztatások, amelyek közül a jelen eljárás keretében ismertté váltak a Crystal International által benyújtott szórólapok és prezentáció, valamint a Léda Vitál által csatolt további szórólap, amelyek maguk is tartalmaztak a Slim Flavin 7+ termékkel kapcsolatos, kifogásolható állításokat.

Az értékelés keretei

106. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. Az Fttv. 3. §-ának (2)-(4) bekezdései értelmében egy kereskedelmi gyakorlat három esetben minősülhet tisztességtelennek:
- a. ha az adott kereskedelmi gyakorlat szerepel az Fttv. mellékletében (az ún. „feketelistán”), vagy
  - b. ha a kereskedelmi gyakorlat megtévesztő vagy agresszív, teljesítve a 6-8. §-okban szabályozott feltételeket, vagy
  - c. ha teljesülnek az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésben rögzített feltételek.

---

versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény III. fejezetével kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2011 c. dokumentum I.9.1. pontját.

⁴⁰ Vj/103-052/2010. sz. irat

107. Az Fttv. 1. §-a (4) bekezdésének c) pontja szerint külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv.-ben foglalt szabályokon túl részletesebb, illetve szigorúbb szabályokat írhat elő az áru egészségügyi vonatkozásaival vagy biztonságosságával összefüggő követelmények érvényesítése céljából.
108. A szabályozás logikájából (generális-speciális viszony) adódóan mindig azon tényállási elemeket kell vizsgálni, amelyeknek a magatartás különösen megfeleltethető, az általánosabb tényállási elemeket nem, hiszen azokat a jogalkotó megvalósultnak tekinti.
109. A Versenytanács szerint a jelen eljárás keretében vizsgált Slim Flavin 7+ étrendkiegészítő kapszulával kapcsolatos, a termék fogyasztó hatására vonatkozó állítások az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bg) alpontja és az Éhf. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontja alapján értékelendők, míg a betegség megelőzését, gyógyítását, kezelését illető állítások az Éhf. 10. §-ának (3) bekezdése alapján.
110. A Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő folyadék esetén az eljárás alá vontak által tanúsított kereskedelmi gyakorlat a Versenytanács szerint a betegség megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó állításokat illetően az Éhf. 10. §-ának (3) bekezdése alapján, az egészségre vonatkozó állítások tekintetében az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bj) alpontja, míg a termék összetételére (ezüst tartalmára) utaló üzenet vonatkozásában az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének ba) alpontja alapján értékelendő.
111. Megjegyzendő továbbá, hogy a vizsgált termékek vonatkozásában az étrendkiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) EszCsM rendelet, továbbá az 1924/2006/EK rendelet különös tájékoztatási szabályokat állapít meg.

Jogi értékelés

112. A fogyasztóknak nyújtott tájékoztatás ügyleti döntésekre gyakorolt befolyását a tájékoztatás összhatását szem előtt tartva lehet megállapítani. Ennek megfelelően a termék egyes alkotóelemeire, ezek különféle hatására vonatkozó tájékoztatás is megalapozhatja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megállapítását, ha a kereskedelmi kommunikációk a fogyasztók számára összhatásukat tekintve a termékről mint olyanról, illetve a terméktől várható hatásról fogalmazznak meg jogsértő állításokat. A tájékoztatások összhatását azok tartalmára, vizuális megjelenítésére, esetleges hanghatásaira stb. figyelemmel esetről-esetre szükséges vizsgálni, általánosságban megállapítható azonban, hogy még az ésszerűen eljáró fogyasztóról is alappal feltehető, hogy a termék egyes összetevőire vonatkoztatott állításokat „rávetíti” az adott termékre is, amennyiben azokat a kereskedelmi kommunikáció együttesen tartalmazza. Éppen ez is a célja az ilyen jellegű kereskedelmi gyakorlatoknak, hogy a fogyasztók az összetevőknek tulajdonított kedvező hatást a termékkel is összekapcsolják, az adott tulajdonsággal a terméket is felruházzák, hiszen ezek révén várható, hogy a fogyasztóban igény keletkezik az adott termék megvásárlására.
113. Megjegyzendő, hogy a Versenytanács előtt ismert az OGYI egy korábbi versenyfelügyeleti eljárásban (Vj-11/2005.) kifejtett álláspontja, amely szerint a komponensek szakirodalomban megjelent közismert élettani hatásait nem lehet / nem szabad egyértelműen a piacon megjelenő termékekre átruházni. Az étrendkiegészítőkben az egyes komponensekből olyan mennyiségek lehetnek, amelyek még a napi táplálkozás mellett a szervezetbe bevihetők anélkül, hogy azoktól valamilyen gyógyhatás elvárható lenne (a gyógyhatás dóziszfüggő) és mellékhatást (nem kívánt hatást) váltanának ki.

Betegség megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó hatás

Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítő kapszula

114. A Slim Flavin 7+ az OÉTI nyilvántartása szerint étrend-kiegészítőként került forgalmazásra, s a Versenytanács megállapította, hogy a kereskedelmi kommunikációk – egyebek mellett – gyógyhatást és betegséget megelőző hatást tulajdonítottak a készítménynek.
115. A kommunikációkban több ízben jelent meg az az állítás, mely szerint „az édesgyökér alkoholos kivonatának gyógyászati hatásait már többen leírták korábbi kutatásokban pl. koleszterint csökkentő, anti-oxidatív, anti-Helicobacter pilory, vesefertőtlenítő, stb.” (ld. Crystal International hajtogató szórólapja és a Léda Vitál által becsatolt, 2010.05.07-i szórólapja; Léda Vitál honlapja). Ugyancsak betegségmegelőző, gyógyító hatásra vonatkozó üzenetként értelmezhető az egyes tájékoztatási eszközökön megjelent azon információ, mely szerint a glabridin azért ajánlható, „Mert Önnél magas vérzsír értékeket mértek..., Mert Önnek emelkedettek a vércukorértékei..., Mert Önnél a magas vérnyomás betegség kockázata fennáll...” (ld. Crystal International kétoldalas szórólapja; Léda Vitál honlapja). Emellett a Léda Vitál honlapján utalás történik a glabridin „gyulladás ellenes, antimikrobális és érrendszer védő” tulajdonságaira, koleszterin(szint)-csökkentő, vérnyomás-csökkentő hatására.

Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő folyadék

116. A Crystal Silver Natur Power az OÉTI nyilvántartása szerint ugyancsak étrend-kiegészítőként került forgalmazásra, s a Versenytanács megállapítása szerint a kereskedelmi kommunikációk – többek között – gyógyhatást tulajdonítottak a terméknek.

A termékkel kapcsolatos kommunikációk közül az eljárással érintett időszakban kizárólag a Léda Vitál honlapja vált ismertté, amely számos, betegségek gyógyítására, kezelésére vonatkozó állítást tartalmazott az ezüsttel kapcsolatban. Ezek – a teljesség igénye nélkül – például a következők: „nemesfém a gyógyításban”, „kb. 650-féle kórokozóval szemben van ellenálló hatása, azokat kb. 6 percen belül elpusztítja”, „a jó minőségű ezüst oldat fogyasztása a következő betegségek gyógyítása esetén bizonyult hatásosnak: Lyme-kór, tüdőgyulladás, candida, szem-fül-száj és torokgyulladás, herpesz, gyomorfekély, (...)” „használja ön is otthonában a természet adta lehetőséget az ezüst oldatot gyógyulása (...) céljából”.

Értékelés

117. Bár a fenti állítások minden esetben a Slim Flavin 7+ kapszula egyik összetevőjére, a glabridinre / édesgyökér-kivonatra, illetve a Crystal Silver Natur Power esetében az ezüstre (nano ezüstre, ezüst kolloidra) vonatkoztatva jelennek meg, a Versenytanács álláspontja szerint – figyelemmel a fenti 112-113. pontokban írtakra – ezek fogyasztók számára hordozott üzenete összhatásában mégis az, hogy a leírt tulajdonságokkal, hatásokkal maga a termék is rendelkezik. A Slim Flavin 7+ esetében ennek alapja, hogy az adott összetevőt az étrend-kiegészítő tartalmazza, míg a Crystal Silver Natur Powernél ezt a képzetet erősíti, hogy a kommunikációk – megtévesztő – összhatásaként a fogyasztók abban a hiszemben lehettek, hogy az adott összetevőt a készítmény tartalmazza (ld. még az alábbi 137-139. pontokat). E körben kiemelendő, hogy a vizsgált tájékoztatások a termékek képét és / vagy megnevezését minden esetben feltüntették, így a szöveg és a képi megjelenítés a kommunikációk fogyasztók általi értelmezése során – a tájékoztatás közreadójának szándéka szerint – nyilvánvalóan összekapcsolódott. Megjegyzi ugyanakkor a Versenytanács, hogy a kereskedelmi gyakorlat folytatójának célja ebből a szempontból egyébiránt irreleváns; a közlés által közvetített üzenetet nem a közreadó szándékának, hanem a fogyasztók általi

értelmezésnek figyelembevételével kell meghatározni (vö. pl. Vj-20/2007., Vj-18/2004.).

118. Az Fttv. 1. §-a (4) bekezdésének c) pontja értelmében külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv.-ben foglalt szabályokon túl szigorúbb szabályokat írhat elő az áru egészségügyi vonatkozásaival összefüggő követelmények érvényesítése céljából. A jelen esetben az Éhf. 10. §-ának (3) bekezdése speciális szabályként az élelmiszerek vonatkozásában rögzíti, hogy az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását, a (4) bekezdés értelmében pedig ez a tilalom az élelmiszerekre vonatkozó reklámokra is alkalmazandó. Emellett az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet 6. §-ának (2) bekezdése is kimondja, hogy az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.
119. A 1924/2006/EK rendelet IV. fejezete 10. cikkének (1) bekezdése szerint tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve ha azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek és a IV. fejezetben foglalt különös követelményeknek megfelelnek, ha azokat a rendelettel összhangban engedélyezik, és ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek.
120. Amint azt a Versenytanács korábban több ügyben (ld. pl. Vj-152/2008., Vj-9/2011.) is kifejtette, az 1924/2006/EK rendelet rendelkezéseiből következően az élelmiszerek vonatkozásában az egészségre vonatkozó állítások generálisan tiltottak, kivéve ha azok az 5. cikkben meghatározott feltételeknek megfelelnek, és az Európai Bizottság által – az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság álláspontjának megismerését követően – elfogadott engedélyezett állítások listáján szerepelnek. Vagyis a 10. cikk (1) bekezdésében található tilalom – amely szerint az egészségre vonatkozó állítások élelmiszerek kapcsán történő alkalmazása főszabály szerint tilos – alóli kivétel a rendeletben rögzített konjunktív feltételek teljesülése esetén állapítható meg. Bár a jelen eljárásnak nem volt tárgya az eljárás alá vontak magatartásának a 1924/2006/EK rendelet szerinti értékelése, a Versenytanács megállapította, hogy a rendelet 13. cikke szerinti lista az élelmiszerek tekintetében csak egészségre vonatkozó állítást, nem pedig gyógyhatásra történő utalást tesz lehetővé, a betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítások esetében pedig a 14. cikkben részletezett engedélyezési eljárás lefolytatása során igazolt, betegségek kockázatának csökkentésére (azaz szintén nem gyógyhatásra) vonatkozó állítások tehetők, a jelen ügyben érintett áruk esetében azonban ilyen eljárásra nem került sor.
121. Az élelmiszerek vonatkozásában irányadó jogszabályi rendelkezések tehát – meghatározott kivételekkel – egyértelműen tilalmazzák a készítménynek betegséget megelőző, illetve gyógyhatást tulajdonító kereskedelmi kommunikációk alkalmazását (függetlenül attól, hogy az azokban tett állítások megfelelnek-e a valóságnak vagy sem). Ez ugyanakkor azt is jelenti, hogy a jogsértés megállapításához elegendő annak tisztázása, hogy az érintett termék élelmiszerként, illetve étrend-kiegészítőként került-e forgalmazásra, a terméknek betegséget megelőző, illetve gyógyhatást tulajdonítottak-e, s teljesültek-e vagy sem azok a feltételek, amelyek alapján egy élelmiszernek, étrend-kiegészítőnek gyógyhatást lehet tulajdonítani.
122. Az előzőekben megállapításra került, hogy a vizsgált termékek étrend-kiegészítőként élelmiszernek minősülnek, továbbá, hogy egyes vizsgált kommunikációs eszközökön a termékek valós vagy sugalmazott összetevőivel kapcsolatban különféle gyógyhatásra, betegség-megelőző hatásra vonatkozó üzenetek jelentek meg, miáltal a termékekkel

összefüggésben a tájékoztatások betegség megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó tulajdonságok meglétének benyomását keltették.

123. A Versenytanács értékelése szerint ezen az a körülmény sem változtat, hogy a Léda Vitál a Crystal Silver Natur Power termékkel kapcsolatos tájékoztatás alatt a honlapján elhelyezett egy arra való figyelmeztetést, hogy az étrend-kiegészítők nem gyógyszerek, nem rendelkeznek gyógyhatással, nem alkalmasak betegségek megelőzésére, kezelésére, és hogy ilyen hatások meglétét a termékek jelölése, megjelenítése és hirdetése sem állíthatja vagy sugallhatja, mivel ezen figyelmeztetés ellenére a tájékoztatás egészét a gyógyhatásra, betegségmegelőzésre utaló üzenet hatja át.
124. A fentiekre tekintettel a Versenytanács megállapítja, hogy a Crystal International és a Léda Vitál fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor
- 2010 májusa és 2010 októbere között a Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítőnek a Crystal International egyes szórólapjain (ld. 33.d., 33.f. és 34. pontok), illetve a Léda Vitál honlapján (ld. 36. pont) gyógyító, betegség-megelőző hatást tulajdonítottak, és
  - a Léda Vitál 2010 augusztusa és 2010 októbere között a Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő terméknek honlapján (ld. 41. pont) gyógyhatást tulajdonított,
- megsértve ezáltal az Éhf. 10. §-ának (4) bekezdésében foglalt tilalmat. Az említett tilalom megsértése szükségtelessé teszi annak részletes elemzését is, hogy a kereskedelmi kommunikációkban tett egyes állítások megalapozottak voltak-e vagy sem, mivel ebben a kérdésben a jogsértés megállapításához a Versenytanácsnak nem kell állást foglalnia. A Crystal Silver Natur Power tekintetében a Crystal International jogsértésért fennálló felelősségét a Versenytanács az Fttv. 9. §-ának (1) és (2) bekezdésére alapítja, figyelemmel a 101-105. pontokban kifejtettekre.

Fogyasztó hatás

125. A Slim Flavin 7+ termékkel kapcsolatos kommunikációk központi üzenetét a fogyasztó hatással kapcsolatos tájékoztatások képezték. Azon túl, hogy a kommunikációs eszközök egyes esetekben a glabridinnak kifejezetten fogyasztó hatást tulajdonítanak (pl. „a glabridin az egyedüli fogyasztó hatású flavonoid”, „a hasi zsírpárnák fogyása következik be”, „a glabridin testsúlycsökkentő hatását a májban történő zsírsav-előállítás csökkentése és a zsírsavak fokozott elégetése útján fejt ki”, „mert ön egészségesen szeretne megszabadulni kilóitól”), a (test)zsír / zsigeri zsírok illetve a zsírsavak lebontására, elégetésére, mobilizálására, csökkenésére vonatkozó állítások, illetve a testtömeg-index kedvező alakulásának ígérete tovább erősítik a fogyás üzenetét.
126. Mint ahogyan azt az előzőekben kifejtette a Versenytanács (vö. 112-113. és 117. pontok), az összetevőkkel kapcsolatos állítások ebben az esetben is alkalmasak voltak arra, hogy a fogyasztók számára azt az üzenetet közvetítsék, hogy az említett tulajdonságokkal maga a – tájékoztatásokon névvel és / vagy képpel minden esetben megjelenő – termék is rendelkezik.
127. Az Fttv. 14. §-a értelmében az eljárás alá vont – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítások valóságát igazolni köteles. A fogyasztó hatás igazolására a Crystal International számos tanulmányt (ld. 43-44. pontok) csatolt be, melyek a glabridinnel végzett egyes kutatások eredményeit közölték, magával a Slim Flavin 7+ termékkel kapcsolatban ugyanakkor a Crystal International semmiféle kutatást nem végzett.
128. A Crystal International által csatolt tanulmányok kapcsán a Versenytanács aláhúzza, hogy

- azok egyik esetben sem a Slim Flavin 7+ elnevezésű készítménnyel összefüggésben tesznek tudományosan kellően alátámasztott megállapításokat, így azok nem is igazolhatják a vizsgált kereskedelmi gyakorlatot; továbbá
  - a vizsgálatok alanyai (egyres esetekben egerek / patkányok / aranyhórcsögök) nem feltétlenül mutatnak azonosságot a Slim Flavin 7+ célcsoportjával.
129. A Léda Vitál és Ganyecz Gábor által hivatkozott honlapok a Versenytanács szerint ugyancsak nem alkalmasak a kereskedelmi kommunikációkban ígért fogyasztó hatás igazolására, mivel azok jellegüknél fogva (blogok, szórakoztató oldalak, a Flavin termékcsaládhoz köthető honlapok stb.) nem felelnek meg az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal szemben támasztott követelményeknek (ennek kritériumait ld. pl. a Versenytanács Vj-30/2010. sz. ügyben hozott határozatában).
130. A Crystal International hivatkozott továbbá arra, hogy az OÉTI által közzétett, egészséggel kapcsolatos megengedett állítások nemzeti listája című dokumentum a *Garcinia cambogia* esetében megengedi a „hozzájárulhat a testtömegcsökkentő étrend eredményességéhez” állítás alkalmazását. E körben kiemeli ugyanakkor a Versenytanács, hogy
- a vizsgált tájékoztatások ennél jóval többet, fogyást ígértek, függetlenül az alkalmazott étrendtől;
  - a hatást nem a *Garcinia cambogia* kivonattal, hanem a glabridin összetevővel hozták összefüggésbe, amely kapcsán a hivatkozott OÉTI-lista a következő állítást tartalmazta: „Az édesgyökér hatóanyagai segítik a gyomor és a nyombél nyálkahártya normál működésének fenntartását”;
  - a Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítő napi adagja (3x1 tableta, igény és szükség szerint legfeljebb 3x2 tableta) nem tartalmaz annyi *Garcinia cambogia* kivonatot (HCA-t), amennyi esetén a hivatkozott állítást az OÉTI megengedhetőnek találta (az OÉTI által megfogalmazott feltétel szerint az állítás csak naponta 1,5 g *Garcinia cambogia* [kb. 750 mg HCA] esetén alkalmazható, míg a termék a bejelentő lap és a címke szerint tablettánként 76 mg *Garcinia cambogia*-t [95% HCA] tartalmaz, ami 3x1-es dózis esetén naponta 228 mg-nak felel meg [216,6 mg HCA], 3x2 kapszula szedése esetén 684 mg-nak [649,8 mg HCA]); végül
  - az említett nemzeti listára való hivatkozás nem alapozhatja meg az állítások jogszerűségét, mert az egészségre vonatkozó egyes állítások alkalmazásának feltétele, mint ahogyan arra az OÉTI is utalt a Slim Flavin 7+ termék nyilvántartásba vételéről kiadott igazolásában (vö. 25. pont), hogy azok az Európai Bizottság által elfogadott, a 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdése szerinti közösségi listán szerepeljenek, az említett lista azonban – a Versenytanács tudomása szerint – még nem került elfogadásra.
131. A Versenytanács szintén nem tudta a glabridin fogyasztó hatásának bizonyítékaként figyelembe venni a Crystal International által a tárgyalást követően csatolt – állítása szerint az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság 2011 júniusától érvényes, az OÉTI-listát felváltó listájából származó, a *Garcinia cambogia*-val és az édesgyökérrel kapcsolatos állításokat tartalmazó – kivonatot,⁴¹ tekintve, hogy
- a kereskedelmi kommunikációk a fogyasztó hatást nem a *Garcinia cambogia* kivonattal hozták összefüggésbe;
  - a csatolt dokumentum az édesgyökér tekintetében a fogyáshoz még csak érintőlegesen sem kapcsolódó állításokat fogalmaz meg (így például: „segíti a gyomor és a vékonybél nyálkahártyája normál működésének fenntartását”, „segít az

⁴¹ Vj/103-055/2010. sz. irat

üde arcszín fenntartásában”, „hagyományosan az emésztés elősegítésére használják”, „megnyugtatja a felső légzőszerveket (...) segít tisztán tartani a légutakat”, „segít a mentális nyugalom fenntartásában, az idegrendszer erejének megőrzésében”, „támogatja az immunrendszert, jelentős antioxidáns tulajdonságokkal rendelkezik”, „segít az energiaszint fenntartásában”, „támogatja az egész reprodukciós rendszer működését, segít megőrizni a vizeletrendszer egészségét, támogatja a prosztatata egészségét”, „segít az ízületek egészségének és komfortjának megőrzésében”); és

- az említett, ún. konszolidált listára való hivatkozás nem alapozhatja meg az állítások jogszerűségét, mert az egészségre vonatkozó egyes állítások alkalmazásának feltétele, amint az a fenti 130. pontban is kifejtésre került, hogy azok az Európai Bizottság által elfogadott, a 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdése szerinti közösségi listán szerepeljenek, az említett lista azonban – a Versenytanács tudomása szerint – még nem került elfogadásra. Erre egyébként maga az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság is felhívja a figyelmet, kiemelve, hogy az általa közzétett lista egy belső használatra készült munkaanyagnak tekinthető, és semmilyen körülmények között nem tekinthető az Európai Bizottság által elfogadandó közösségi lista szempontjából irányadónak,⁴² pusztán az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatósághoz benyújtott, vizsgálandó állítások gyűjteménye.

132. Mindezekre tekintettel a Versenytanács megállapítja, hogy a Crystal International és a Léda Vitál 2010 májusa és 2010 októbere között, Ganyecz Gábor pedig 2010 augusztusa és 2010 októbere között megsértették az Éhf. 10. §-a (4) bekezdésében és – az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bg) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával – az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat, amikor a Crystal International szórólapjain (ld. 33.d., 33.e., 33.f. és 34. pontok), valamint a Léda Vitál (ld. 36. pont) és Ganyecz Gábor (ld. 37. pont) által üzemeltetett honlapokon a Slim Flavin 7+ terméknek megtévesztő módon fogyasztó hatást tulajdonítottak.

Egészségre vonatkozó állítások

133. A vizsgált kommunikációk a Crystal Silver Natur Power esetében az ezüst gyógyhatása, betegség-megelőző hatása mellett egészségre vonatkozó állításokat is tartalmaztak (pl. „immunrendszer erősítés, magzati fejlődés elősegítése”, „az ezüst kolloidot [sic] együttes napi használata támogatja és erősíti a szervezet természetes védekező rendszerét az immunrendszert, növeli a vitalitást és az élettartamot”).
134. Bár a fenti állítások minden esetben az ezüstre (ezüst oldatra, ezüst kolloidra) vonatkoztatva jelennek meg, a Versenytanács szerint – a korábban kifejtettekkel összhangban – ezek fogyasztók számára hordozott üzenete összhatásában mégis az volt, hogy a leírt tulajdonságokkal, hatásokkal maga a termék is rendelkezik, hiszen a kommunikációk – megtévesztő – összhatásaként a fogyasztók azt vélelmezhatték, hogy a készítmény ezüstöt tartalmaz (ld. még az alábbi 137-139. pontokat). E körben újfent kiemelő, hogy a vizsgált tájékoztatások a termék képét és megnevezését feltüntették, így a szöveg és a képi megjelenítés a kommunikációk fogyasztók általi értelmezése során összekapcsolódott.
135. Az Fttv. 14. §-a értelmében az eljárás alá vont – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítások valóságát igazolni köteles. A Versenytanács azonban nem látta szükségesnek az eljárás alá vontak erre való felhívását, tekintettel arra, hogy még ha az ezüstrrel kapcsolatban a fenti állítások bizonyítást is nyerhetnének, ez a vizsgált Crystal Silver Natur Power termékre vonatkoztatva nem tenné jogszerűvé az állítások alkalmazását, tekintve, hogy az étrend-

⁴² Ld. EFSA's Modus Operandi for Article 13 (3) Health Claims of Regulation (EC) No 1924/2006 (<http://www.efsa.europa.eu/en/ndaclaims13/docs/art13modusoperandi.pdf>)

kiegészítő az OÉTI által kiadott igazolás és a termék címkéje szerint sem tartalmaz ezüst összetevőt.

136. Az előzőek alapján a Versenytanács megállapítja, hogy a Léda Vitál a Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítővel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlata révén – az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bj) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával – megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat, amikor honlapján a terméket népszerűsítő tájékoztatásaiban (ld. 41. pont) 2010 augusztusa és 2010 októbere között valótlanul azt sugallta, hogy a termék fogyasztása az immunrendszerre jótékony hatással van. A Versenytanács ugyancsak megállapítja a Crystal International felelősségét az említett kereskedelmi gyakorlatért, tekintettel a 101-105. pontokban kifejtettekre.

A termék ezüst-tartalmára vonatkozó üzenet

137. A Crystal Silver Natur Power esetében az ismertté vált tájékoztatások kivétel nélkül az ezüstre vonatkozó információkat tartalmaztak. Ezeket a fogyasztók, tekintettel arra, hogy a leírások az interneten a termék nevére kattintva voltak elérhetők, illetve a termék képét is megjelenítették, akként értékelhették, hogy a termék ezüstöt tartalmaz. Ezt a képzetet erősíthette a termék megnevezése is, hiszen széles körben ismert, hogy a „silver” szó jelentése magyarul ezüst.
138. Ezzel szemben a termék összetevői a Crystal International által megadott adatok alapján történt nyilvántartásba-vételről kiadott OÉTI-igazolás szerint, egyezően a termék címkéjén, csomagolásán feltüntetett összetevőkkel: „szűrt, rezerv ozmózzissal tisztított víz és grapefruitmag-kivonat”. Egyértelműen megállapítható tehát, hogy a Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő folyadék ezüstöt nem tartalmaz. Megjegyzi a Versenytanács, az ezüst nem is szerepel az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) EszCsM rendelet étrend-kiegészítő előállításához felhasználható vitaminokat és ásványi anyagokat, illetve azok felhasználható formáit tartalmazó 1. és 2. számú mellékletében.
139. Mindezekre tekintettel a Versenytanács megállapítja, hogy a Léda Vitál által a Crystal Silver Natur Powerrel kapcsolatban 2010 augusztusa és 2010 októbere között a honlapján (ld. 41. pont) közzétett tájékoztatások alkalmasak voltak a fogyasztók megtévesztésére a termék összetételét illetően, mivel a kereskedelmi kommunikációk valótlanul azt sugallták, hogy a nevezett étrend-kiegészítő ezüstöt tartalmaz. E megtévesztésért a 101-105. pontokban kifejtettekre tekintettel a Crystal International is felelősséggel tartozik. Az előzőekre tekintettel a Versenytanács megállapítja, hogy a Crystal International és a Léda Vitál ezen magatartásukkal megvalósították az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének ba) alpontjában foglalt tényállást, miáltal megsértették az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

Az eljárás megszüntetése Ganyecz Gáborral szemben a Crystal Silver Natur Power tekintetében

140. Ganyecz Gábor eljárás során tett nyilatkozata szerint a Crystal Silver Natur Power terméket az általa üzemeltetett honlapokon 2010 decembere óta népszerűsíti, azaz a termékkel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlatát a jelen versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált időszakot követően kezdte meg. A Versenytanácsnak a Crystal Silver Natur Power folyadék vonatkozásában nem állt rendelkezésére ezt cáfoló bizonyíték, és megítélése szerint ilyen bizonyíték beszerzése további eljárási cselekmények foganatosításától sem várható, tekintettel arra, hogy a honlapok több mint egy évvel ezelőtti állapotának, tartalmának rekonstruálására csak az eljárás folytatásától várható eredménnyel arányban nem álló költségek ellenében lenne mód.
141. Az előzőekre figyelemmel a Versenytanács a Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő folyadék tekintetében Ganyecz Gáborral szemben az eljárást megszünteti, mivel a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a vizsgált – 2010. október 11-et

megelőző – időszakra vonatkozóan nem állapítható meg jogsértés, s az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

Összegzés

142. A fentiekre figyelemmel a Versenytanács megállapítja, hogy a Crystal International és a Léda Vitál fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytattak, amikor kereskedelmi kommunikációikban

- 2010 májusa és 2010 októbere között a Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítőnek betegségek megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó, illetve megtévesztő módon fogyasztó hatást tulajdonítottak, megsértve ezáltal az Éhf. 10. §-ának (4) bekezdését és – az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bg) pontjában foglalt tényállás megvalósításával – az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését, továbbá
- 2010 augusztusa és 2010 októbere között a Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítő terméknek betegségek megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó hatást tulajdonítottak, illetve megtévesztő módon a termék egészségre gyakorolt kedvező hatására vonatkozó állításokat tettek, valamint valótlanul azt sugallták, hogy a termék ezüstöt tartalmaz, megsértve ezáltal az Éhf. 10. §-ának (4) bekezdését és – az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bj) és ba) pontjaiban foglalt tényállás megvalósításával – az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

A Versenytanács megállapítja továbbá, hogy Ganyecz Gábor fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor a 2010 augusztusa és 2010 októbere között közzétett kereskedelmi kommunikációjában a Slim Flavin 7+ étrend-kiegészítőnek megtévesztő módon fogyasztó hatást tulajdonított, megsértve ezáltal az Éhf. 10. §-ának (4) bekezdését és – az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bg) pontjában foglalt tényállás megvalósításával – az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

A Versenytanács a Crystal Silver Natur Power étrend-kiegészítővel kapcsolatos kereskedelmi kommunikációk tekintetében az eljárást Ganyecz Gáborral szemben a Tpv. 72. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján megszünteti.

143. A jogsértés megállapításán túlmenően a Versenytanács a Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján a Crystal Internationalt eltiltja a jogsértő magatartás további folytatásától, a jelen határozat kézhezvételét követő 15 nap elteltével. A Léda Vitál esetében ez nem bizonyult szükségesnek, mivel nyilatkozata szerint az eljárás folyamán törzsvásárlói tagsága, így a termékek népszerűsítésével kapcsolatos tevékenysége is megszűnt, míg a Ganyecz Gábor által a vizsgált időszakban működtetett honlapok üzemeltetését 2011. április 5-én a Bio Testőr vette át.

144. A fentiekben túlmenően a Versenytanács az eljárás alá vontakat Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezi, a bírság összegét a Tpv. 78. §-a (3) bekezdésének, illetve a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú, a bírság mértékének meghatározásával kapcsolatban kialakult versenytanácsi gyakorlatot rögzítő közleményében (a továbbiakban: Közlemény) foglaltaknak megfelelően meghatározva.

145. A Közlemény a Kúria megközelítését figyelembe véve kiemeli, hogy a bírság kiszabásának célja az, hogy a vállalkozásokat visszatartsa a tisztességtelen piaci magatartástól, és egyúttal megteremtse a gazdasági verseny tisztességét. Ez a cél pedig csak olyan mértékű bírsággal valósítható meg, amely a versenyjogsértést megvalósító vállalkozásnak arányos, de érezhető megterhelést jelentő anyagi hátrányt okoz, s olyan összegű, amely az eljárás alá vontat és más vállalkozást hasonló magatartástól visszatart. A Versenytanács Közleményben összefoglalt gyakorlata szerint a bírság összegének kiindulópontjául szolgálhat a jogsértő tájékoztatással járó költség, vagy a jogsértéssel érintett piacon realizált időarányos árbevétel, amely mértéket a releváns súlyosító és

enyhítő körülmények növelhetnek, illetve csökkenthetnek. Ezt követően szükséges annak mérlegelése, hogy az így kalkulált bírságösszeg összességében alkalmas-e a kívánatos következmények elérésére.

146. A Közleményben foglaltakra figyelemmel a Versenytanács a bírság kiszabása során az eljárás alá vontak érintett termékekkel kapcsolatos, a vizsgált időszakra vonatkozó árbevételéből, illetve (becsült) jutalékából indult ki, tekintettel arra, hogy a jogsértő tájékoztatással járó költségek az eljárás folyamán csak részben váltak ismertté, így nem alkalmasak arra, hogy a jogsértés súlyát megfelelően kifejezzék.
147. A kiszabott bírságösszeg vonatkozásában a Versenytanács – a 145. pontban említett szempontokra figyelemmel – mindhárom eljárás alá vont tekintetében súlyosító körülményként vette figyelembe, hogy
- a jogsértő kereskedelmi kommunikációk közzététele időben elhúzódott (több hónapon át zajlott),
  - a jogsértő magatartással megcélzott, illetve elért fogyasztói kör az átlagosnál sérülékenyebb, kiszolgáltatott csoportnak tekinthető (vö. 96-98. pontok),
  - az érintett termékek bizalmi jellegűnek minősülnek,
  - a vállalkozások magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének.
148. Enyhítő körülményt a Versenytanács nem azonosított, azonban a bírság alapösszegének meghatározása során (a releváns forgalom figyelembe veendő arányára vonatkozó mérőszám megállapításakor) tekintettel volt arra, hogy
- a Crystal International felelőssége a Crystal Silver Natur Power folyadék tekintetében csak közvetve állapítható meg,
  - Ganyecz Gábor tekintetében pedig csak a Slim Flavin 7+ termék fogyasztó hatásával kapcsolatos jogsértés nyert bizonyítást.
149. A fentiekre tekintettel a Versenytanács a bírság alapösszegét az egyes eljárás alá vontak esetében a releváns forgalom arányában eltérően határozta meg: a Léda Vitál és a Crystal International tekintetében viszonylag magasabb, a Közleményben foglalt maximumhoz közelítő értékben, míg Ganyecz Gábor esetében viszonylag alacsonyabb mértékben (figyelemmel arra is, hogy utóbbi esetben a vizsgált és jogsértőnek talált kommunikációval érintett termékre vonatkozó bevételi adat nem, csak az összesített jutalék volt ismert).
150. Ezt követően a Versenytanács megvizsgálta, hogy a fentiek eredményeként adódó bírságok – az ügy összes körülményére tekintettel – kellő elrettentő erőt képviselnek-e a további jogsértéstől való visszatartás érdekében. A Versenytanács a speciális és a generális prevenció szempontjának érvényre juttatásához mindhárom eljárás alá vont esetében szükségesnek látta az alapösszeg emelését.
151. Az így kalkulált bírságösszeget vetette össze ezután a Versenytanács a törvényben rögzített maximum-értékekkel. A Versenytanács e körben megállapította, hogy a Léda Vitál és különösen a Crystal International esetében a kalkulált összeg messze elmarad a lehetséges maximumtól, azaz az utolsó hitelesen lezárt üzleti évben elért nettó árbevétel 10%-ától. Ganyecz Gábor esetén, tekintettel magánszemély mivoltára, a nettó árbevétel nem értelmezhető, így a Versenytanács a 2010. évi jutalékának (saját vásárlásaiból származó árengedményének) összegét vette figyelembe a törvényi maximum szempontjából, melynek 10%-át a kalkulált bírságösszeg nem érte el.

152. A fentiekre tekintettel a Versenytanács a versenyfelügyeleti bírság összegét a Crystal International esetében 8.000.000 Ft-ban, a Léda Vitál tekintetében 100.000 Ft-ban, míg Ganyecz Gábor esetén 50.000 Ft-ban állapította meg.

VIII.

Eljárási kérdések

153. A Tpv. 74. §-ának (1) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács tárgyalást tart, ha azt az ügyfél kéri, vagy az eljáró versenytanács szükségesnek tartja. Az eljáró versenytanács az előzetes álláspont megküldésével egyidejűleg nyilatkozattételre hívja fel az ügyfelet arról, hogy kéri-e tárgyalás tartását. A tárgyalás napját úgy kell meghatározni, hogy az ügyfélnek módjában álljon a tárgyalásra felkészülni. A Versenytanács a Tpv. előírásainak megfelelően megküldte az eljárás alá vontak részére előzetes álláspontját, s felhívta az ügyfeleket, nyilatkozzanak arról, kérik-e tárgyalás tartását. A Léda Vitál és Ganyecz Gábor akként nyilatkoztak, hogy tárgyalás tartását nem kérik, a Crystal International azonban a tárgyalás tartására vonatkozó kérelmet terjesztett elő, melyre tekintettel a Versenytanács 2012. január 10. napján nyilvános tárgyalást tartott az ügyben. A Versenytanács módosított előzetes álláspontjának megküldését követően egyik eljárás alá vont sem kérte újabb tárgyalás tartását az ügyben.
154. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.
155. A Ket. 138. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótléket köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Ennek ellentételezésként a Tpv. 83. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a visszatérítendő összeg után a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.
156. A bírságnak a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő
- az eljárás alá vont neve,
  - a versenyfelügyeleti eljárás száma,
  - a befizetés jogcíme (bírság).

157. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 83. §-ának (1) bekezdése, a végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 72. §-a (1) bekezdésének a) pontja, illetve 82. §-a biztosítja.

Budapest, 2012. április 4.

Váczai Nóra s.k.
előadó versenytanács tag

dr. Dobos Gergely s.k.
versenytanács tag

dr. Zlatarov László s.k.
versenytanács tag